

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW
KONTROLI PAŃSTWOWEJ
(NR 75)
z dnia 25 marca 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji do Spraw Kontroli Państwowej (nr 75)

25 marca 2026 r.

Komisja do Spraw Kontroli Państwowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Sawickiego (PSL-TD)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– zaopiniowanie dla Prezydium Sejmu RP propozycji tematów kontroli zgłoszonych przez komisje sejmowe do planu pracy Najwyższej Izby Kontroli na 2027 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Kozłowski** wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Tadeusz Cieśluk** i **Tadeusz Oset** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dzień dobry państwu, dni coraz dłuższe. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Czy są uwagi do porządku dziennego posiedzenia? Nie ma uwag. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty.

Przystępujemy do realizacji porządku obrad – zaopiniowanie dla Prezydium Sejmu propozycji tematów kontroli zgłoszonych przez komisje sejmowe do planu pracy NIK na 2027 r.

Informuję, że na dzisiejsze posiedzenie Komisji zostali zaproszeni przewodniczący komisji sejmowych, które zgłosiły wnioski do kontroli, żeby – wobec ewentualnych wątpliwości – móc je dodatkowo uzasadnić, ale nie mają obowiązku, że tak powiem, stawienictwa – mają prawo. Serdecznie witam tych, którzy się stawili i, że tak powiem, chcą z nami popracować.

Zostało zgłoszonych 67 propozycji tematów kontroli przez 18 komisji sejmowych. Proszę pana prezesa Kozłowskiego, którego serdecznie witam wraz ze współpracownikiem, o ustosunkowanie się do tematów zgłoszonych przez poszczególne komisje sejmowe, w kolejności przedstawionej w materiale informacyjnym przekazanym przez Komisję, z jednoczesnym wskazaniem tematów, które NIK chce podjąć, a których nie. Bardzo proszę.

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli Jacek Kozłowski:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, bardzo dziękuję za zaproszenie nas na posiedzenie Komisji w sprawie przyszłorocznego planu pracy NIK. Przepraszam w imieniu pana prezesa Mariusza Haładyja, że nie może on osobiście uczestniczyć w posiedzeniu, ale właśnie w tej chwili trwa jeszcze kolegium NIK, które on prowadzi, w związku z tym poprosił mnie o reprezentowanie izby na dzisiejszym posiedzeniu.

Szanowni państwo, jak państwo dobrze wiecie, NIK wykonuje swoje konstytucyjne i ustawowe zadania w oparciu o roczne plany kontroli, które są przygotowane we współpracy z kluczowymi organami państwa, ale także wsłuchani jesteśmy w propozycje i wnioski znacznie szerszego kręgu interesariuszy, niekoniecznie tylko tych, których wymienia ustawa o NIK.

Obok kontroli planowych uwzględnionych w planie pracy NIK realizuje także kontrole doraźne, o których państwa informujemy, przesyłając informacje po tych kontrolach, ale także w naszych sprawozdaniach rocznych przedkładanych izbie i prezentowanych także Komisji. Współpraca z Sejmem jest kluczowa w przygotowaniu rocznego planu kontroli izby. Sejm jest jednym z tych organów państwa, które ustawowo są uprawnione do zgłaszania propozycji tematów kontrolnych, a NIK ma obowiązek prosić państwa co roku o formułowanie propozycji tematów kontroli. Sejm, podobnie Senat, podobnie prezydent państwa, podobnie prezes Rady Ministrów, to są te organy, które są wymienione w ustawie o NIK, do których mamy obowiązek zwrócić się z prośbą o propozycje tematów kontrolnych. To nie oznacza oczywiście, że te propozycje nas obligują, bo to są propozycje bardzo różne. Czasami są to tematy, które już były przedmiotem wcześniejszych kontroli, w ocenie NIK nie ma konieczności ponawiania tej kontroli w bardzo krótkim okresie czasu. Czasami są to tematy, które są uwzględnione w ramach innych kontroli, które się teraz odbywają. Więc co roku przychodzimy na Komisję, żeby ustosunkować się do tej

listy propozycji i przedstawić Komisji do Spraw Kontroli Państwowej ocenę tych propozycji, które otrzymaliśmy z komisji sejmowych – przede wszystkim pod tym kątem, jak one się mają do tych kontroli, które były realizowane w ostatnim okresie czasu, albo do tych kontroli, które są w trakcie realizacji.

Po odsianiu – w pozytywnym tego słowa znaczeniu – i wyłonieniu tych propozycji, które uznajemy za ważne, one dalej są poddawane w izbie procedurze oceny ryzyka, są sporządzane dla nich projekty kart kontrolnych i w dużej części trafiają te propozycje, które dzisiaj zweryfikujemy pozytywnie, do planu pracy NIK.

Równolegle z tym zaproszeniem komisji sejmowych do formułowania propozycji do naszego planu pracy rozpoczęliśmy też wewnątrz naszej instytucji pracę nad przygotowaniem planu pracy na 2027 r. Zbieramy też propozycje poprzez analizę skarg, które wpływają do NIK – skarg od obywateli. Zbieramy też propozycje podczas różnego rodzaju spotkań z organizacjami pozarządowymi, z instytucjami naukowymi w ramach współpracy z nimi. Zbieramy też propozycje wychodzące od nas z wewnątrz, z wniosków, które do zespołu planistycznego kierują jednostki kontrolne, które prowadzą kontrolę, bo niejednokrotnie w trakcie prowadzonych kontroli pokazuje się obszar, który wcześniej nietypowany jako obszar konieczny do skontrolowania, okazuje się obszarem koniecznym do skontrolowania i rozszerzanie tematyki kontroli czy programu kontroli nie jest możliwe, raczej wtedy szukamy możliwości nowego tematu kontrolnego.

Jest ze mną obecny na tym posiedzeniu pan dyrektor Filip Byczkowski, zastępca dyrektora Departamentu Zarządzania Procesem Kontroli, departamentu właściwego w planach planu pracy NIK. Pan dyrektor w tym departamencie odpowiada za obszar planowania, za tworzenie planu pracy, za analizę propozycji, które otrzymaliśmy od państwa. Więc dziękując w tym momencie paniom i panom posłom, dziękując przedstawicielom tych komisji sejmowych, które skierowały do nas wnioski za przedstawienie propozycji, bardzo proszę pana dyrektora, ażeby do tych 67 propozycji zgłoszonych króciutko się odniósł, wskazując, jakie jest stanowisko w tych sprawach NIK.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Zarządzania Procesem Kontrolnym Najwyższej Izby Kontroli Filip Byczkowski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo posłowie, w pierwszym rzędzie proszę mi pozwolić podziękować państwu posłom, poszczególnym komisjom branżowym za przedstawione propozycje i sugestie do planu pracy izby na 2027 r. i oczywiście sugestie w ogólności do działalności kontrolnej izby.

Mam przyjemność państwu przekazać, że w sposób bardzo staranny przeanalizowaliśmy wszystkie propozycje. W ten proces analizy były zaangażowane poszczególne jednostki kontrolne, które właściwe są do prowadzenia kontroli zarówno na poziomie centralnym, a zatem departamenty kontrolne, jak również delegatury. I proszę mi także pozwolić w tym miejscu państwu posłom przedstawić moje podziękowania dla jednostek kontrolnych, koordynatorów i kontrolerów, którzy mimo tego intensywnego czasu, także kontroli budżetowej, mieli sposobność, czas, żeby pochylić się nad tymi tematami i przedstawić merytoryczne stanowisko, które również ja będę miał przyjemność przedstawić państwu posłom.

Zgodnie z prośbą będę starał się bardzo sprawnie przedstawić państwu nasze zapatrywania, nasze oceny dotyczące poszczególnych sugestii. Pragnę w tym miejscu, antycypując moją dalszą wypowiedź, zaznaczyć istotnie, że jesteśmy na początkowym etapie procesu planistycznego. Bardzo istotne jest to, że kierując się koniecznością i wolą bardzo starannego zaplanowania obszaru działalności kontrolnej na 2027 r. i w sposób równomierny rozłożenia naszych działań kontrolnych w poszczególnych obszarach odpowiedzialności państwa, tak żebyśmy wtedy, kiedy spotkamy się w 2028 r., kiedy będziemy dyskutowali o sprawozdaniu izby z działalności w 2027 r., nasza ocena, nasze sprawozdanie mogły państwu posłom dostarczyć także przekrojowej, syntetycznej wiedzy i oceny odnośnie do działania państwa w poszczególnych obszarach kontrolnych. W ten sposób, w sposób bardzo perspektywny, podchodzimy do planowania naszej działalności w 2027 r.

Tym samym, przedstawiając te oceny, zapatrywania, rekomendacje w kontekście państwa przedłożeń, proszę przyjąć, że przedstawiając bardzo syntetycznie, skrótowo tę informację, jest to nasza kierunkowa deklaracja, kierunkowa informacja. Aktualnie rzecz biorąc, nasza pozytywna czy negatywna rekomendacja dotycząca danego tematu nie oznacza w sposób stanowczy i pewny, że dane zagadnienie jeden do jeden będzie podlegało włączeniu do planu pracy czy uwzględnieniu w działalności kontrolnej, właśnie z uwagi na to, o czym mówił pan prezes, czyli wieloetapowy,

wielostopniowy proces typowania działalności kontrolnej, opierający się z jednej strony na analizie ryzyk, a z drugiej strony na najbardziej aktualnej decyzji, którą podejmujemy na etapie finalizacji prac projektowych, tak żeby odpowiadać na potrzeby i wyzwania państwa, a także zmiany w otoczeniu zewnętrznym, zarządczym i regulacyjnym.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Tutaj tylko wpadnę w słowo i dodam, że zakończenie prac nad planem pracy przewidujemy gdzieś na początku czwartego kwartału tego roku, tak żeby kontrole, które powinny się rozpocząć z nowym rokiem, mogły mieć przeprowadzoną jeszcze w czwartym kwartale analizę przedkontrolną. Ale też nie chcemy nadmiernie przyspieszać, tak jak w zeszłym roku, kiedy plan pracy był przyjmowany w lipcu, a potem w grudniu musieliśmy go zmieniać. Myślę, że w tym roku nie będziemy tego nadmiernie przyspieszać i ten czas poświęcony planowaniu jest bardzo ważny, bo im lepiej przygotowana kontrola, tym lepsze potem są efekty. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Dziękuję uprzejmie, panie prezesie. Przechodząc do analizy i przedstawienia stanowiska co do poszczególnych propozycji tematów kontroli, pozwolę sobie państwu posłom wskazywać komisję branżową, która przedłożyła dane sugestie, numerycznie wskazać temat, o którym mówimy – bez jego powtarzania – i przedstawić, w przypadku odpowiedzi pozytywnej krótką, pozytywną rekomendację, w przypadku rekomendacji, czy w przypadku oceny, która nie wskazywałaby na zasadność podjęcia kontroli, użyję słowa „nie” i krótko przedstawię tę argumentację, w razie potrzeby oczywiście odpowiadając na dodatkowe pytania państwa posłów w zakresie danego konkretnego przedłożenia.

Pierwsza komisja – Komisja do Spraw Dzieci i Młodzieży. Temat pierwszy – nie rekomendujemy tej sugestii w tym zakresie. Wynika to z tego, iż zagadnienie to było w ostatnim czasie skontrolowane przez NIK. NIK dosłownie 6 marca 2026 r. zakończyła realizowaną kontrolę, która poświęcona była ochronie dzieci i młodzieży przed treściami szkodliwymi, niebezpiecznymi i pornograficznymi w internecie. Wystąpienie pokontrolne – tak jak mówiłem – zostało skierowane w dniu 6 marca 2026 r., a kontrola została przeprowadzona w MC. Poza tym identyfikujemy, iż w Wysokim Sejmie procedowany jest projekt ustawy, który będzie regulował również te kwestie. Mamy również wiedzę o prowadzeniu prac nad projektem rządowym, który miałby dotyczyć ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych w internecie, a zatem również z tego powodu prowadzenie kontroli w tak dynamicznie zmieniającym się otoczeniu regulacyjnym byłoby w tym zakresie przedwczesne.

Temat drugi – nasza rekomendacja w tym zakresie jest wstępnie pozytywna i planujemy rozważenie w toku procesu planistycznego przeprowadzenia takiej kontroli w formule kontroli planowej, a zatem rekomendacja jest pozytywna.

Komisja branżowa druga w kolejności – Komisja do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Temat pierwszy – nie rekomendujemy tematu w tym zakresie w aktualnym kształcie, w obecnym momencie. Wynika to z tego, iż przedmiotowa jednostka, a zatem spółka Orlen SA, była w ostatnim czasie objęta licznymi kontrolami NIK. Precyzując – w latach 2022–2025 spółka ta była kontrolowana sześć razy w ramach różnych obszarów przedmiotowych swojej działalności. Dotyczyło to między innymi połączenia z Grupą Lotos SA, wsparcia dla przedsiębiorstw energochłonnych, bezpieczeństwa paliwowego, czy także funkcjonowania rynku mocy w systemie elektroenergetycznym. Być może tutaj dodatkowa informacja, która dla państwa posłów może być cenna w tym zakresie – aktualnie również jako NIK prowadzimy czynności kontrolne, między innymi w tej spółce, w ramach kontroli poświęconej wybranym wydatkom spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz podmiotów zależnych i powiązanych, a także na trzeci kwartał roku bieżącego planujemy kontrolę o charakterze merytorycznym, dotyczącą aktywności w danym obszarze działalności państwa. Ta kontrola dotyczyć będzie realizacji polityki energetycznej w zakresie transformacji źródeł wytwarzania energii. Planujemy tę kontrolę na trzeci kwartał tego roku.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Ja jeszcze dodam jedną rzecz. Dosłownie w dniu wczorajszym podpisałem też projekt informacji – on jeszcze pójdzie do obróbki wydawniczej – z kontroli spółki z Grupy Orlenu, spółki Anwil, którą zakończyliśmy i niedługo też będziemy ją przedstawiać.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Temat drugi, właściwy dla Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych – również w tym przypadku nie rekomendujemy tej sugestii tematu do planu pracy w zakresie dotyczącym spółki Orlen SA. Aktualne są te argumenty, które przedstawiłem przed chwilą. W zakresie RARS, której dotyczy również ten zgłoszony temat, należy podkreślić, iż jednostka ta była objęta licznymi kontrolami NIK w ostatnim okresie. W przypadku tej agencji w latach 2020–2025 było to łącznie 11 kontroli, w tym referująca z danym zakresem przedmiotowym – prowadzona w 2022 r. – kontrola dotycząca pokrycia krajowego zapotrzebowania na surowce energetyczne. Tak że warto dodać, że również w ubiegłym roku zakończyła się kontrola, która dotyczyła wybranych aspektów gospodarowania rezerwami strategicznymi i realizacji zadań powierzonych tejże agencji.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

I tu również wtrącenie, jeśli pan dyrektor pozwoli. W tej chwili kończymy dwie kontrole, które realizowaliśmy w RARS. Jedna związana z funkcjonowaniem wypożyczalni sprzętu medycznego dla niepełnosprawnych – myślę, że ważne ustalenia – i druga kontrola dotycząca zakupu agregatów prądotwórczych dla Ukrainy, finansowanych ze środków UE – też bardzo ważna kontrola. Rozważamy możliwość podsumowania tego całego bloku kontroli w RARS sporządzeniem jednej zbiorczej megainformacji, gromadzącej wyniki tych różnych kontroli – jedenastu kontroli w RARS, powiedział pan dyrektor – więc prowadzenie nowej kontroli w tym momencie wydaje się przedwczesne.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Szanowni państwo posłowie, temat trzeci tejże komisji – również w tym wypadku nie rekomendujemy formułowania takiej sugestii przez Wysoką Komisję. Również to zagadnienie było badane w ostatnim czasie przez NIK. W 2023 r. NIK opublikowała wyniki kontroli, które poświęcone były właśnie wydatkom spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz fundacji tworzonych przez te spółki, a także gospodarce finansowej oraz realizacji celów statutowych fundacji tworzonych przez te spółki. A tak jak przed sekundą, przy okazji spółki Orlen SA, wzmiankowałem – aktualnie prowadzimy czynności kontrolne w ramach kontroli, która poświęcona jest wybranym wydatkom spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz podmiotów zależnych.

Posel Wioletta Maria Kulpa (PiS):

A za jaki okres to było?

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

W tym miejscu, pani poseł, nie odpowiem, ale oczywiście w razie potrzeby pod koniec pozwolę sobie sprawdzić.

Posel Mariusz Gosek (PiS):

Cały czas pan mówi o okresie do wyborów. Orlen 11 razy zdążył być...

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Ja bardzo proszę, żebyśmy nie przerywali. Ja słyszałem wyraźnie informacje o kontrolach do 2025 r., które się odbywały, więc nie wiem, co pan przewodniczący słyszał, ale i RARS, i Orlen też.

Posel Mariusz Gosek (PiS):

Ale rozumiem, że teraz już nie trzeba kontrolować spółek, jeżeli chodzi o fundacje.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Dwie kontrole w RARS, które wymieniłem zakończyły się w tym roku. Jesteśmy na etapie jeszcze w jednym przypadku podpisania wystąpień. Kontrola zawsze dotyczy okresu możliwie najbliższego dacie zakończenia kontroli, więc te kontrole w RARS – okres kontrolny to był na pewno do końca 2025 r. Początkowego nie pamiętam, musiałbym sprawdzić w aktach tych kontroli. Kontrole w Orlenie, o których pan dyrektor mówił, które w tej chwili się toczą, one też obejmują 2025 r. Na pewno robione w tej chwili kontrole nie kończą się na 2023 r. – to byłby absurd.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Szanowni państwo posłowie, ja dopowiem, że bazując również na praktyce kontrolnej NIK, te poszczególne kontrole, poszczególne liczebności kontroli w poszczególnych jednostkach

przedstawiamy państwu posłom za najbardziej aktualny, relewantny okres. Jeśli chodzi o kontrolę w spółce Orlen, wskazywałem liczebność tych kontroli w okresie 2022–2025, natomiast jeśli chodzi o agencję, mówiłem o kontrolach w latach 2020–2025. W każdym przypadku, w którym dana kontrola jest prowadzona w danej jednostce, oczywiście wskazują również na fakt prowadzenia tej kontroli. I jeśli chodzi o metodykę prowadzenia kontroli, my jako NIK staramy się zawsze, żeby okres objęty kontrolą i żeby same wyniki kontroli dotyczyły również okresu najbardziej aktualnego.

Dlatego co do zasady, o ile początkowy okres objęty kontrolą jest uzależniony od analizy ryzyk, rozplanowania poszczególnych obszarów, o tyle okres końcowy, czyli termin, do którego badamy działalność kontrolowanej jednostki, jest co do zasady prowadzony do momentu zakończenia czynności kontrolnych w danej jednostce. A zatem, jeżeli prowadzone są aktualne czynności kontrolne w ramach tej kontroli, do której pani poseł była uprzejma nawiązać, czyli właśnie wybranych wydatków spółek z udziałem Skarbu Państwa, to również ta kontrola dotyczy okresu najbardziej aktualnego. To jest kontrola dokładnie z planu pracy 2025 r., w której czynności są kontynuowane. I jeśli oczywiście pani poseł będzie pragnęła uzyskać szczegółowsze informacje co do tej kontroli pod koniec, jeśli pan przewodniczący pozwoli, oczywiście ja te informacje przekażę. W razie potrzeby możemy także tych informacji szczegółowych udzielić na piśmie, oczywiście w takim zakresie, w jakim nie są one objęte tajemnicą kontrolerską, do momentu finalizacji tejże kontroli.

Temat czwarty Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych – to jest ta kontrola dotycząca pomp ciepła. Nasza rekomendacja jest negatywna, z tego względu, że zagadnienie to zostało zaplanowane do objęcia kontrolą planową w 2026 r. Te zagadnienia w zakresie takim, w jakim NIK może weryfikować i oceniać kwestię dofinansowania zakupu pomp ciepła, będą zbadane w ramach kontroli Wdrażanie Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Jest to kontrola przewidziana w bieżącym planie pracy tegorocznym i rozpoczęcie jej zostało zaplanowane w 2026 r.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Na maj tego roku.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Tak, maj 2026 r.

Temat piąty – tutaj nasza rekomendacja jest pozytywna.

Temat szósty – w tym przypadku nie rekomendujemy i nie planujemy kontroli w powyższym podmiocie. Zakres tej kontroli, określony przez komisję branżową, jest zbyt wąski w naszej ocenie jak na kontrolę planową, a także nie wskazuje na skonkretyzowany zakres nieprawidłowości, które uzasadniałyby prowadzenie kontroli przez organ kontrolny inny niż organy korporacyjne spółki w tym wypadku. Natomiast mogę podkreślić, że funkcjonowanie spółek z udziałem Skarbu Państwa, także spółek zależnych tychże spółek, rokrocznie stanowi przedmiot aktywnej działalności kontrolnej NIK i zawsze wtedy, kiedy takie kontrole są uzasadnione w dopuszczalnych ustawowo ramach, je podejmujemy.

Jeśli chodzi o temat siódmy, szanowni państwo posłowie, to nasza rekomendacja w tym zakresie jest pozytywna.

Jeśli chodzi o temat ósmy – nie planujemy na obecnym etapie kontroli w tym obszarze w 2027 r. Mogę powiedzieć, że problematyka dotycząca odnawialnych źródeł energii była obecna bardzo aktywnie w ostatnich latach w działalności kontrolnej NIK. Przykładowo wymienię dosłownie cztery kontrole, jeśli państwo pozwolicie – wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego w elektroenergetyce, prawne uwarunkowania lokalizacji i budowy elektrowni, rozwój morskiej energetyki wiatrowej, czy także bariery rozwoju odnawialnych źródeł energii. Niemniej jednak oczywiście kwestie dotyczące OZE są i będą obecne w praktyce kontrolnej NIK. W sposób staranny śledzimy zmiany, także zmiany regulacyjne w tym obszarze, identyfikujemy – i to też koreluje z tą sugestią, którą komisja branżowa była uprzejma zaprezentować i przedstawić – kwestie implementacji przepisów prawa wspólnotowego, które mają również tu znaczenie.

Temat dziewiąty – tutaj nasza rekomendacja jest pozytywna.

Zakończyliśmy w takim razie komisję właściwą do spraw energii, przechodzimy do Komisji do Spraw Służb Specjalnych. Temat pierwszy – nie wskazujemy na rekomendację pozytywną, czyli rekomendacja jest negatywna, z uwagi na to, że zagadnienie to zostało zaplanowane do objęcia kontrolą w 2026 r. Temat ten będzie – w dopuszczalnych prawem ramach – realizowany w ramach kontroli planowej Zarządzanie zasobami ludzkimi w służbach specjalnych w kontekście realizacji

wybranych zadań ustawowych. Dotyczy ona perspektywy czasowej lat 2022–2026 i planujemy rozpoczęcie tej kontroli w 2026 r.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Ja tylko dodam – ta propozycja Komisji do Spraw Służb Specjalnych jest w całości skonsumowana przez ten temat, który mamy obecny w planie tegorocznym. Jest to jedna z najważniejszych kontroli NIK. Mamy nadzieję, że w tym postępowaniu kontrolnym – jesteśmy już w trakcie analizy przedkontrolnej, mocno zaawansowanej, ta kontrola się rozpocznie w czerwcu – przełamiemy pewien problem, który sygnalizowaliśmy w kontroli sprzed dwóch lat – problem tego, że w ocenie NIK służby nadużywają przepisów ograniczających dostęp do informacji o charakterze operacyjnym. Efekt jest taki, że w kontroli sprzed dwóch lat bardzo mocno sformułowaliśmy diagnozę, że brak jest właściwego nadzoru nad służbami.

Mamy nadzieję, że ta kontrola spowoduje przełamanie pewnej bariery w naszych możliwościach kontrolnych, która wynikała z nadinterpretowania przepisów. My nie mamy ochoty zaglądać do działalności operacyjnej, zapoznawać się z działaniami, które muszą być chronione w ramach tej działalności, ale też nie przyjmujemy do wiadomości, że to jest taki wytrych, który pozwala nam odmówić dostępu do wszystkiego. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Szanowni państwo posłowie, temat drugi zgłoszony przez Komisję do Spraw Służb Specjalnych – nie rekomendujemy wskazania tego tematu jako sugestii, z uwagi na fakt, że zagadnienie to podlega kontroli przez inny organ. Kontrola i dbanie o bezpieczeństwo systemu ochrony informacji niejawnych w Polsce podlega weryfikacji i kontroli przez ABW, nie zaś przez NIK. Ponadto dotyczy ona bardzo sformalizowanego systemu, co do którego jako NIK nie otrzymujemy sygnałów, które wskazywałyby na jego nieprawidłowe działanie w praktyce.

Temat trzeci – również tutaj nasza sugestia jest negatywna, także z powodu, o którym mówiłem przy temacie pierwszym. Zasadnicza część wskazanego zakresu dotycząca sytuacji finansowej służb specjalnych będzie realizowana w ramach wzmiankowanej i wskazanej również przez pana prezesa kontroli. Z kolei, jeśli chodzi o kwestię odbudowy struktur i odbudowy delegatur ABW, jest ona wedle naszej diagnozy i oceny na wczesnym etapie realizacji, a zatem brak jest na obecnym etapie przesłanek, które wskazywałyby na potrzebę i możliwość objęcia tego obszaru kontrolą w sposób kompleksowy. Byłoby to na tym etapie po prostu przedwczesne. Natomiast ewidentnie temat jest bardzo istotny i ważny z perspektywy bezpieczeństwa państwa.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

I cały czas będzie przedmiotem naszej obserwacji.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Komisja Finansów Publicznych, temat pierwszy – nie. Zagadnienia te były przedmiotem kontroli w ostatnim okresie. 16 marca 2026 r., czyli dosłownie w tym miesiącu, opublikowane zostały wyniki kontroli Funkcjonowanie Funduszu Sprawiedliwości, która objęła okres od 1 stycznia 2021 r. do 9 maja 2025 r., w ramach której NIK przedstawiła kompleksowe rekomendacje i wskazała kierunki niezbędnych zmian, a minister sprawiedliwości poinformował o przyjęciu tych rekomendacji do działań i ich realizacji. Tym samym, z uwagi na zbyt krótki odstęp czasowy od zakończenia tej kontroli, a także przedstawienia rekomendacji działań naprawczych, podjęcie kolejnej kontroli w tym obszarze nie byłoby uzasadnione. Natomiast ewidentnie kwestie wdrażania działań naprawczych w funkcjonowaniu tego funduszu oraz stopnia i sposobu uwzględnienia rekomendacji NIK będą podlegały naszemu monitoringowi i nie wykluczamy, że w takiej lub innej formule – mówię o kontroli planowej czy doraźnej – ten temat może podlegać dalszemu zainteresowaniu kontrolnemu.

Temat drugi – na obecnym etapie nie formułujemy jednoznacznych deklaracji w tym zakresie, skłaniając się do potrzeby przeanalizowania tej możliwości w dalszym horyzoncie czasowym. Bardzo istotne jest to, że NIK w ostatnich latach prowadziła zróżnicowane kontrole – czy to merytoryczne, czy to finansowe – dotyczące różnych aspektów funkcjonowania mediów publicznych, w tym spółek mediów publicznych. Były to kontrole zarówno planowe, jak i doraźne. Najważniejszą z tych kontroli, którą przeprowadziliśmy, była kontrola pod tytułem Realizacja zadań przez KRRiT oraz RMN. Była to – co dla nas jako NIK szczególnie ważne – kontrola zlecona przez Wysoki Sejm in pleno uchwałą z 26 lipca 2024 r. Wyniki tej kontroli zostały opublikowane w maju 2025 r. Natomiast pragnę, Wysoka Komisjo, dodać, że w 2025 r. w ramach kontroli

okołobudżetowej NIK przeprowadziła kontrolę w spółce TVP SA w likwidacji, w ramach której – i to też będzie istotne z perspektywy części następnych sugestii innych komisji – objęliśmy wykorzystanie w 2024 r. dotacji z budżetu państwa w części Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego na dofinansowanie ustawowych zadań związanych z realizacją misji publicznej. W tym zakresie NIK stwierdziła, że TVP SA w likwidacji wykorzystała i rozliczyła dotację z budżetu państwa w tym zakresie. Natomiast, tak jak podkreśliłem, szanowni państwo, NIK nie wyklucza przyszłej kontroli dotyczącej funkcjonowania spółek medialnych, identyfikując, że pozostają one w stanie likwidacji. Bez wątpienia będzie to wymagało bardzo starannego zwrócenia uwagi i poszanowania kompetencji także innych organów państwa, a zatem w szczególności bez wchodzenia w kompetencje sądu rejestrowego w zakresie wpisu i aprobaty stanu likwidacji. Wymaga to naszych analiz prawnych i ewentualnego przygotowania kontroli w tym zakresie.

Temat trzeci Komisji Finansów Publicznych, czyli sugestia dotycząca kontroli w NBP. Ta sugestia wprost wskazała na oczekiwanie przeprowadzenia kontroli doraźnej w tymże banku. Nasza ocena negatywna wynika z tego, iż obszar ten jest już przewidziany do kontroli w roku bieżącym. W trzecim i czwartym kwartale tego roku będziemy podejmować kontrolę planową, a zatem szerszą i wieloaspektową, która dotyczyć będzie wybranych elementów działalności i gospodarki finansowej NBP i będzie ona konsumować również problematykę wskazaną we wniosku Komisji Finansów Publicznych.

Temat czwarty nie uzyskuje naszej pozytywnej rekomendacji z uwagi na fakt, iż realizowana jest podobna tematyka – w zakresie dopuszczalnym ustawowo – w ramach kontroli budżetowych prowadzonych w TK. Natomiast istotne w tym zakresie, szanowni państwo posłowie, jest także wskazanie na regulację art. 4 ust. 1 naszej regulacji ustawowej – NIK kontroluje w przypadku między innymi TK wyłącznie wykonanie budżetu, realizację zadań audytu wewnętrznego oraz gospodarkę finansową i majątkową, a zatem nie posiadamy jako izba uprawnień ustawowych do dokonywania ocen w innych obszarach, w tym do ustaleń merytorycznych dotyczących organizacji i zakresu prac sędziów TK, a zatem dokonanie oceny kontrolnej liczby odbywanych posiedzeń pozostaje w sferze zarządzania sądem konstytucyjnym, a nie ocen kontrolnych NIK.

Przechodzimy, jeśli państwo posłowie pozwolicie, do kolejnej komisji – Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Temat pierwszy – nie. W naszej analizie brak jest zasadności i skonkretyzowanych sygnałów, które wskazywałyby na potrzebę przeprowadzenia odrębnej kontroli polityki wynagrodzeń w administracji morskiej. Natomiast deklarujemy przeanalizowanie tego zagadnienia w ramach kontroli wykonania budżetu państwa za 2026 r., a zatem w 2027 r. Ta analiza – przeprowadzona przy okazji kontroli budżetowej – w razie potrzeby może dawać podstawy lub je wykluczyć do podjęcia skonkretyzowanych działań kontrolnych w ramach działalności doraźnej lub planowej.

Temat drugi, dotyczący terminala zbożowego w Porcie Gdynia nie uzyskuje naszej pozytywnej rekomendacji, z tego powodu, iż zagadnienia te zostały już wcześniej objęte kontrolą, którą przeprowadziła i finalizuje Pomorska Delegatura NIK w Gdańsku. W związku – i również uwzględniając korespondencję skargowo-wnioskową, która wpływała do NIK, również od państwa posłów – zagadnienia te zostały włączone do kontroli z planu pracy ubiegłorocznego zapewnienia bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w portach morskich Rzeczypospolitej Polskiej. Ta kontrola objęła również jednostki, o których państwo posłowie wskazywali, czyli Zarząd Morskiego Portu Gdynia SA oraz MI. Jeśli chodzi o wystąpienie pokontrolne kierowane do Zarządu Morskiego Portu Gdynia SA, zostało ono podpisane w dniu 20 marca 2026 r., a zatem jest to bardzo świeży wynik działalności kontrolnej. Ukończono również czynności kontrolne między innymi w MI i będziemy finalizować zaprezentowanie wyników tej kontroli. Oczywiście po uprawomocnieniu się wyników tej kontroli, zgodnie z dotychczasową praktyką, państwu posłom – wnioskodawcom, którzy kierowali korespondencję skargową – indywidualnie przedstawimy informację o zakończeniu tej kontroli i jej zasadniczych wynikach, a zatem powielenie tej kontroli na tym etapie nie byłoby uzasadnione.

Temat trzeci – brak jest naszej pozytywnej aprobaty. Wynika to z braku możliwości dokonywania oceny celowości powstania spółki i kapitału takiej spółki w świetle kryteriów ustawowych. Zgodnie z naszą regulacją ustawową kontrola działalności przedsiębiorców, co do zasady, ograniczona jest tylko do dwóch kryteriów – legalności i gospodarności. Analiza wskazuje, że poszczególne spółki, w tym spółki z udziałem Skarbu Państwa czy spółki zależne od tychże spółek, wspólnie ze spółką z kapitałem prywatnym podjęły decyzję o utworzeniu wspólnego przedsiębiorcy. Analizowaliśmy również odpowiedź ministra infrastruktury na interpelację poselską

z 24 lutego 2026 r., w której wskazano, że dokonanie koncentracji polegającej na utworzeniu przez armatorów wspólnego przedsiębiorcy było objęte decyzją prezesa UOKiK z listopada 2025 r. Ponadto sam fakt tworzenia wspólnej spółki przez spółki z kapitałem skarbowym i spółkę z kapitałem prywatnym nie stanowi przesłanki do podjęcia kontroli NIK.

Temat czwarty, Wysoka Komisjo, odnośnie do przedłożenia Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej – tutaj nasza rekomendacja jest pozytywna. Rozważamy podjęcie w tym zakresie kontroli doraźnej, z uwagi na jej stosunkowo wąski zakres przedmiotowy.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Ale też i dlatego, że tę kontrolę doraźną możemy zrealizować stosunkowo szybko, jeszcze w tym roku, a więc ten temat być może spotka się z realizacją wcześniej niż dopiero w ramach przyszłorocznego planu pracy.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Wysoka Komisjo, przechodzimy do Komisji Infrastruktury. Temat pierwszy – nasza ocena w tym zakresie jest pozytywna.

Temat drugi – również nasza ocena w tym zakresie jest pozytywna i planujemy wstępnie, że możemy objąć to zagadnienie kontrolą doraźną.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

A więc również szybciej niż w ramach przyszłorocznego planu pracy.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Temat trzeci – w tym przypadku brak jest naszej pozytywnej opinii z tego względu, że zagadnienia te były w ostatnim czasie przedmiotem działalności kontrolnej. W 2023 r. opublikowaliśmy wyniki kontroli, które dotyczyły realizacji Krajowego Programu Kolejowego w zakresie budowy systemów ERTMS, ETCS na liniach kolejowych zarządzanych przez PKP PLK SA. Natomiast identyfikujemy również zmiany związane z budową i wdrażaniem tych rozwiązań sterowania ruchem. Oczywiście mamy świadomość działań, które były podejmowane i w ubiegłym roku, i w roku bieżącym są podejmowane przez zarządcę infrastruktury kolejowej. Z uwagi na to rozważymy uwzględnienie takiej kontroli w ramach planu pracy kolejnego, czyli w 2028 r., gdzie w sposób kompleksowy moglibyśmy zbadać zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemów bezpieczeństwa ruchu kolejowego, także z uwzględnieniem funkcjonowania kolei wysokich prędkości.

Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu – temat pierwszy ma naszą pozytywną rekomendację. Bez wątpienia dotyczy zagadnień istotnych, które mogą w ramach kontroli planowej być badane.

Temat drugi – dotyczy to kontroli w spółkach medialnych pozostających w likwidacji. Uprzednio, omawiając przedłożenie – jeśli dobrze pamiętam – Komisji Finansów Publicznych, przedstawiłem państwu posłom rekomendację w tym zakresie, która wskazuje na to, że obecnie takiej kontroli nie planujemy. Natomiast bez wątpienia stan pozostawiania mediów publicznych w stanie likwidacji jest przedmiotem i będzie przedmiotem naszych analiz prawnych.

Temat trzeci – w tym ujęciu, Wysoka Komisjo, nie planujemy takiej kontroli, z tego względu, że temat instytutów i jednostek tego typu, które specjalizują się w realizowaniu danych zadań o charakterze publicznym, jest na bieżąco analizowany i był badany przez NIK. Jeśli chodzi wprost o wskazaną w rekomendacji jednostkę w postaci Instytutu Książki – instytut ten był kontrolowany na przełomie 2022 i 2023 r. w ramach kontroli Kampanie społeczne realizowane przez Instytut Książki w Krakowie w latach 2020–2021. Warto też dodać, że kontrolowaliśmy również inne tego typu jednostki – przykładowo Instytut Języka Polskiego imienia Maksymiliana Kolbego, a także szereg innych tego typu jednostek. Natomiast analizujemy, Wysoka Komisjo, możliwość przeprowadzenia szerszej przedmiotowo i szerszej podmiotowo kontroli, która dotyczyłaby nowo powoływanych instytutów oraz innych jednostek i która objęłaby także kwestię nadzoru właściwych ministrów nad działalnością. Kontrola taka mogłaby koncentrować się właśnie na efektywności tego instrumentu i jakości wykonywanych zadań przez tego typu instytuty, biorąc pod uwagę ocenę efektów oraz relację między nakładami a efektami tych jednostek.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Systematycznie kontrolujemy tego typu instytuty. Przypomnę ubiegłoroczną kontrolę w Instytucie Dziedzictwa Solidarności. W tym roku prowadzimy kontrolę w Instytucie Solidarności i Męstwa imienia Witolda Pileckiego. Może jeszcze nie zaczęliśmy, ale jest w planie tegorocznym

i ruszy w drugim kwartale. Także ten obszar działalności instytutów jest przedmiotem stałego zainteresowania kontrolnego NIK i na pewno będziemy przyglądać się także tym instytutom, których dotyczył ten wniosek, choć w tej chwili nie planujemy przeprowadzenia tam kontroli.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Wysoka Komisjo, temat czwarty Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu, dotyczący również wzmiankowanej KRRiT. W tym zakresie, na tym etapie nie planujemy tego typu kontroli z powodów wskazanych przeze mnie wcześniej, a więc realizacji kontroli zleconej przez Wysoki Sejm in pleno i której wyniki przedstawiliśmy 22 maja 2025 r. Tu bardzo ważne dopowiedzenie może być takie, że z naszej regulacji ustawowej, czyli art. 4 ust. 2 ustawy o NIK, wynika, że w istocie bez zlecenia Sejmu in pleno kontrola działalności w KRRiT musiałaby się ograniczyć jedynie do kwestii wykonania budżetu, gospodarki finansowej i majątkowej oraz audytu wewnętrznego. Natomiast bardzo istotne jest to, drodzy państwo, że te okoliczności nie powodują, że KRRiT nie jest badana, ponieważ jest badana właśnie w zakresie wykonania budżetu państwa niemal rokrocznie w ramach tegoż budżetu i dosłownie aktualnie realizowana jest w tej jednostce kontrola wykonania budżetu państwa w 2025 r. Więc w takim zakresie, w jakim bez zlecenia Sejmu izba może i powinna tę działalność kontrolną prowadzić, absolutnie ją podejmujemy.

I temat piąty – w tym wypadku nasza rekomendacja jest pozytywna. Tego typu kontrola mogłaby zostać przeprowadzona. Rozważymy to w formule kontroli doraźnej z uwagi na jej zakres przedmiotowy.

Przechodzimy, jeśli państwo pozwolicie, do Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki. Temat pierwszy – tak, w formule kontroli doraźnej.

Temat drugi – nie, z tego względu, że obszar ten przewidziany jest już do kontroli w 2026 r. Program „Olimpia” – tu informacyjnie – dotyczący budowy przyszłolnych hal sportowych jest elementem kontroli wsparcia aktywności fizycznej uczniów, której rozpoczęcie planujemy na wrzesień roku bieżącego.

Temat trzeci – dotyczący Centralnego Ośrodka Sportu – również w tym przypadku brak jest naszej pozytywnej opinii, także z tego pozytywnego względu w naszej ocenie, że działania te zostały objęte działaniami kontrolnymi NIK. W 2025 r. została bowiem przeprowadzona kontrola dotycząca funkcjonowania Centralnego Ośrodka Sportu oraz ośrodków przygotowań olimpijskich. Była ona prowadzona zarówno w MSiT, Centralnym Ośrodku Sportu, a także siedmiu ośrodkach przygotowań olimpijskich, a zatem była szeroka podmiotowo. Wyniki tej kontroli będziemy prezentować w bieżącym roku, w nieodległej – spodziewam się – perspektywie.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Ja przypuszczam, że być może jeszcze w kwietniu opublikujemy informację po tej kontroli. Ona jest już zaakceptowana, jest w ostatecznej obróbce wydawniczej, także może w kwietniu ten raport już będziemy mogli paniom posłankom i panom posłom przedstawić.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Jeśli chodzi o temat czwarty – nie identyfikujemy tego tematu czy tego obszaru działalności jako obciążonego szczególnym ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości. Nie mamy sygnałów, które wskazywałyby na potrzebę podjęcia takiej dedykowanej kontroli tego programu. NIK prowadziła między innymi w fundacji, która realizuje zadania dotyczące tego programu, kontrolę. Wprawdzie dotyczyła ona lat 2016–2019, natomiast w tamtej kontroli nie zostały wskazane okoliczności, które przemawiałyby za szerszymi ryzykami na tamtym etapie działalności. Oczywiście, gdyby pojawiły się skonkretyzowane ryzyka czy okoliczności, które legły u podstaw tej propozycji Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki, oczywiście – tak jak to wzmiankowałem – prowadząc stały proces typowania również tematów do kontroli doraźnej, ponieważ spodziewam się, że tego typu kontrola raczej byłaby w tej formule prowadzona z uwagi na jej zasięg, to oczywiście ta nasza decyzja co do jej podjęcia może być aprobatywna.

I, szanowni państwo, temat piąty – dotyczący przedłożenia Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki – nie, również z tego względu, że było to w ostatnim czasie kontrolowane przez NIK. W 2025 r. wydatki na promocję w MSiT były objęte badaniami w ramach kontroli budżetowej, która dotyczyła części 25 i części 40 budżetu państwa za 2024 r. W badanej próbie wydatków na działania związane z promocją i reklamą, a zakres badanej próby procentowo był znaczący, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dotyczącym Centralnego Ośrodka Sportu, który tu się

również pojawia. Przed sekundą wzmiankowaliśmy kwestię prowadzenia kontroli w Centralnym Ośrodku Sportu. Natomiast pragnę, szanowni państwo, dodać, że kwestia wydatków promocyjnych, reprezentacyjnych i związana z tego typu aktywnością jednostek publicznych jest regularnie badana przez NIK w różnych formatach – czy to w jednostkach budżetowych, czy w innych jednostkach kontrolowanych, niebędących jednostkami budżetowymi – więc nie wyłączamy na ten moment absolutnie możliwości przeprowadzenia takiej kontroli w adekwatnym do danego momentu czasowego zakresie przedmiotowym i podmiotowym.

Przechodzimy do Komisji Łączności z Polakami za Granicą, która przedłożyła trzy propozycje. W tym wypadku, szanowni państwo, temat pierwszy koreluje również z zagadnieniami dotyczącymi funkcjonowania mediów publicznych, w tym wypadku przede wszystkim TVP SA w likwidacji. W tym zakresie nie przewidujemy takiej kontroli, która dotyczyłaby stricte tego zagadnienia – zarówno z tych powodów globalnych obejmowania mediów publicznych, i także TVP SA w likwidacji, działalnością kontrolną – ale przede wszystkim, i to jest główny argument, to kwestia kontroli wykonania budżetu państwa. Wprawdzie dotyczyło to 2022 r., niemniej jednak dotyczyło to również porozumienia zawartego przez MSZ – czy przez ministra spraw zagranicznych – z TVP SA, którego przedmiotem było właśnie współdziałanie w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programu telewizyjnego TVP Wilno, która nie wskazywała na zasadnicze nieprawidłowości. Natomiast kwestia również dotycząca funkcjonowania i finansowania TVP Wilno czy również Bielsatu także była objęta jedną z kontroli doraźnych, która objęła okres od stycznia 2021 r. do lipca 2023 r. Oczywiście, gdyby państwo posłowie identyfikowali kwestie wykraczające poza ten horyzont czasowy – a więc kwestie również najświeższe – to w przypadku takich skonkretyzowanych sygnałów, które wymagałyby takiej dedykowanej kontroli dotyczącej TVP Wilno, absolutnie nie zamykamy się jako NIK na podjęcie takiej kontroli.

I jeśli chodzi o sugestie z punktu drugiego i trzeciego – przedstawię tę rekomendację łącznie z uwagi na zbieżność przedmiotową, tylko różnicę w kwestii roku – tu odpowiedź jest negatywna. Wynika to z ograniczeń ustrojowych, ponieważ kwestia ewentualnego przeprowadzenia kontroli dotyczącej dwóch tematów, dotyczących de facto działalności Kancelarii Senatu, jest determinowana regulacją art. 4 ust. 3 ustawy o NIK, zgodnie z którym kontrola działalności Kancelarii Senatu przeprowadzana jest na wniosek Senatu. Natomiast w węższym zakresie przedmiotowym, czyli tylko w zakresie finansowym, bez szerszej działalności Kancelarii ad meritum, może być to zbadane w ramach kontroli wykonania budżetu państwa i w przypadku, w którym analiza ryzyka i typowanie poszczególnych zagadnień kontrolnych do kontroli budżetowej, a także wyłaniania przez kontrolerów próba, będzie wskazywała na potrzebę objęcia tego typu działań kontrolą. Oczywiście na pewno kontrolerzy prowadzący kontrolę budżetową do takich wydatków i tej próby będą sięgać.

Komisja Obrony Narodowej, która zgłosiła cztery propozycje. Temat pierwszy – nie, z tego względu, że obszar jest przewidziany do kontroli w 2026 r. Planujemy rozpoczęcie kontroli w tym zakresie już w przyszłym miesiącu, czyli w kwietniu 2026 r. Będzie to kontrola planowa, bardzo istotna z perspektywy NIK, jak wszystkie kontrole dotyczące obszaru bezpieczeństwa państwa. Prowadzona ona będzie w temacie zabezpieczenia potrzeb SZ RP w amunicję wielokalibrową, a więc bez wątpienia koreluje to z zakresem przedłożenia Komisji Obrony Narodowej.

Jeśli chodzi o temat drugi – ta rekomendacja jest pozytywna. Dotyczy ona również, Wysoka Komisjo, punktu czwartego, czyli punkt drugi i czwarty – w tym wypadku ta rekomendacja jest pozytywna, ponieważ zagadnienia wskazane w obu tych sugestiach zostaną zbadane w ramach kompleksowej kontroli modernizacji SZ RP, którą NIK będzie zamierzała zaplanować na 2027 r. A zatem bez wątpienia te kwestie, o których Komisja Obrony Narodowej wskazała w tych przedłożeniach, powinny w tym zakresie merytorycznym się znaleźć.

punkt trzeci, który pominąłem z uwagi na to łączne przedstawienie punktów drugiego i czwartego – czyli punkt trzeci Komisji Obrony Narodowej – w tym wypadku odpowiedź jest negatywna, z uwagi na fakt, że gospodarka finansowa Agencji Uzbrojenia jest badana regularnie w ramach kontroli wykonania budżetu państwa, oczywiście w obszarze obronności, a zatem również kwestie zamówień publicznych na właściwej próbie podlegają badaniu w tej kontroli budżetowej.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Ja tylko dodam, że badaliśmy Agencję Uzbrojenia w ramach kontroli pozyskania samolotów M35 i czołgów K2. To nie jest tak, że Agencja Uzbrojenia nie jest przedmiotem zainteresowania kontrolnego. Będziemy dalej badali zakupy dofinansowane w ramach programu SAFE. Jeśli

będzie on realizowany w formule w jakiej miał być realizowany, to na pewno będziemy się przyglądać Agencji Uzbrojenia w najbliższym czasie bardzo uważnie.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Przejdziemy do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Temat pierwszy ma naszą pozytywną opinię w zakresie kontroli planowej.

Temat drugi – tak, w formule kontroli planowej. Oba te zagadnienia będą analizowane pod kątem sformatowania i ewentualnego zgłoszenia do planu prac na 2027 r.

Jeśli chodzi o temat trzeci – na tym etapie nie ma on naszej pozytywnej rekomendacji. Wynika to z tego, iż w wyniku obszernej analizy departamentu rzeczowo właściwego podjęcie tej kontroli w 2027 r. byłoby przedwczesne. Tu istotne jest to, że w lutym bieżącego roku, czyli 2026 r., MKiŚ poinformowało NIK, że rozpoczęło pracę nad nową Krajową Strategią Adaptacji do Zmian Klimatu oraz towarzyszącym jej planem działań adaptacyjnych, które zdaniem minister będą stanowiły nadrzędne ramy dla wdrażania i koordynacji krajowej polityki odporności klimatycznej. Z tego też względu przeprowadzenie tej kontroli już w 2027 r. mogłoby być niecelowe z uwagi na brak możliwości dokonania tych ocen tej działalności inicjowanej dopiero w 2026 r. Natomiast mogą dodać, żeby nie pozostawić tego bez odniesienia do naszej przyszłej działalności – izba w ostatnich latach regularnie monitorowała różne aspekty działania państwa w zakresie przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Tu w szczególności warto dwie kontrole wskazać – adaptacja gospodarki leśnej Lasów Państwowych do zmian klimatycznych, to była kontrola z planu pracy 2023 r. czy z planu pracy 2024 r., gdzie badaliśmy realizację uchwał antysmogowych.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która była uprzejma zgłosić dwa tematy. W zakresie tematu pierwszego – tak, opiniujemy ten temat pozytywnie, przewidując możliwość przygotowania kontroli planowej.

Jeśli chodzi o temat drugi z przedłożenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi – nasza ocena jest w tym zakresie negatywna, z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia tak sformatowanej kontroli w świetle przepisów ustawy o NIK z tego względu, że temat ten jest sformułowany bardzo szeroko – dotyczy ośmiu branż. Są to branże objęte bardzo różnymi regulacjami prawnymi, które obejmują prawo bankowe, przepisy OZE, prawo spółdzielcze, przepisy o spółdzielniach rolników. Istotne jest też to, że część z tych podmiotów to podmioty prywatne, dysponujące tylko środkami prywatnymi, które mają własną strukturę organizacyjną. Natomiast, biorąc pod uwagę sugestie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi i też w sposób pozytywny próbując włączyć te przedłożenia do dalszych prac analitycznych, będziemy rozważali kontrolę skuteczności wsparcia państwa grup producentów rolnych, nadzór państwa nad spółdzielniami mleczarskimi, które korzystają z pomocy publicznej, czy także na przykład rozwój spółdzielni energetycznych, które funkcjonują na obszarach wiejskich. Jednakże w istocie, traktując poszczególne z tych tematów jako potencjalne odrębne tematy kontroli – to właśnie z uwagi na ich zróżnicowanie, także zróżnicowanie normatywne związane z funkcjonowaniem tych wycinków szeroko pojętego sektora spółdzielczości.

Komisja Spraw Zagranicznych przedłożyła jedną propozycję dotyczącą stosowania ustawy o ochronie informacji niejawnych w kontekście dostępu do tej tajemnicy. Tutaj brak jest naszej pozytywnej oceny. W naszej ocenie skala problemu nie jest znacząca. Przeanalizowaliśmy interpelację poselską, w której minister spraw zagranicznych przedstawił informację odnośnie do kierowników placówek zagranicznych i ich dostępu do informacji niejawnych. Na 373 wyznaczonych kierowników placówek zagranicznych – to są dane do 31 sierpnia 2025 r. – na dzień wyznaczenia dostępu do najwyższych klauzul nie posiadało zaledwie 10 osób, czyli 2,7%, a dostęp tymczasowy posiadało jedynie 26 osób, czyli 7%. Tym samym, z jednej strony to przede wszystkim ABW jest właściwa do dbałości o przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych, a z drugiej strony też nie identyfikujemy szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby uruchamianie odrębnej przedmiotowo kontroli NIK.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, temat pierwszy – odpowiedź jest negatywna, z uwagi na to, że sugestia ta ma dość ogólny charakter. W istocie ciężko jest nam ocenić, jaki dokładnie miałby być zakres przeprowadzanej kontroli, który odpowiadałby na oczekiwania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Niemniej jednak poddamy ten obszar analizie, nie planując jednak w obecnym momencie kontroli w tym zakresie w 2027 r.

Temat drugi – nie, z tego względu, że zagadnienia te były stosunkowo niedawno poddane kontroli. Temat ten był badany w ramach kontroli Zapewnienie sprawnego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Była to kontrola planowa z 2023 r., a jej wyniki były prezentowane

w październiku 2024 r. W wyniku tej kontroli izba sformułowała szereg wniosków systemowych, które w dużej mierze pozostają aktualne, co powoduje, że przeprowadzenie tej kontroli na tym etapie wydaje się niecelowe. Natomiast bez wątpienia – myślę, że i Wysoki Sejm, Wysoka Komisja, i również NIK – w sposób szczególny zwraca uwagę na kwestie sprawności procedur sądowych karnych, cywilnych, gospodarczych i wszelkich innych, również dla sprawności działania państwa, także sprawności obrotu gospodarczego, możliwości uzyskiwania przez obywateli dostępu do rozstrzygnięcia prawnego spraw. Zatem bez wątpienia, w takim zakresie, w jakim NIK może weryfikować sprawność działania wymiaru sprawiedliwości, będzie to przedmiotem naszych analiz. W zależności od konkretnych problemów – czy to kontroli doraźnych, nakierowanych na konkretne zagadnienia problemowe, czy też kontroli przekrojowych, których przykładem była właśnie ta kontrola, której wyniki prezentowaliśmy dwa lata temu.

Temat trzeci – na obecnym etapie nie. Temat jest analizowany. Oczywiście, biorąc pod uwagę wagę angażowanych środków publicznych w systemy i oprzyrządowanie informatyczne, w tym wypadku sądownictwa, nie przewidujemy na ten moment skonkretyzowanej kontroli. Te zagadnienia – tak jak państwo posłowie wiedzą – są badane w różnych aspektach, w poszczególnych kontrolach budżetowych, co powoduje, że temat ten nie jest nieobecny w naszej działalności. Natomiast w zależności od wyniku analizy i sposobu sformatowania takiej dedykowanej temu obszarowi kontroli, nie wykluczamy kontroli doraźnej w tym obszarze. Na ten moment tej rekomendacji pozytywnej nie przedstawiamy.

Temat czwarty – odpowiedź również jest negatywna, z tego względu, że funkcjonowanie Akademii Wymiaru Sprawiedliwości było objęte działalnością kontrolną – wówczas, jako Szkoły Wyższej Wymiaru Sprawiedliwości. W 2022 r. zakończyliśmy kontrolę doraźną w tym zakresie. Natomiast temat ten na pewno będzie poddany głębszej analizie, która może zaowocować ewentualnym podjęciem kontroli doraźnej. Na ten moment ta sugestia jest oceniona przez nas negatywnie.

Temat piąty Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka – nie, z tego względu, że kompetencje izby w tym zakresie są ograniczone, z uwagi na specyfikę zagadnienia, a także stosowanie Kodeksu karnego wykonawczego w tym zakresie. Izba nie jest organem, który weryfikuje stosowanie przez uprawnione organy penitencjarne przepisów prawa karnego wykonawczego. Natomiast przeprowadzimy dodatkowe analizy w tym zakresie, na ile te kwestie mogłyby podlegać kompetencji kontrolnej izby. W razie pozytywnego wyniku rozważymy przeprowadzenie kontroli rozpoznawczej w 2027 r. W kontekście tego tematu dopowiedzieć można, że oczywiście stosowanie określonych rozwiązań normatywnych przewidzianych w Kodeksie karnym wykonawczym co do zasady właściwe jest dla organów penitencjarnych. Natomiast bez wątpienia z perspektywy izby istotne są warunki – również warunki lokalowe – wykonywania kary pozbawienia wolności czy środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania. Tego typu kontrole dotyczące warunków infrastrukturalnych i zapewniania niezbędnych standardów, a także organizacji i sposobu funkcjonowania Służby Więziennej, bez wątpienia były, są i będą obecne w naszej działalności kontrolnej. Oczywiście musimy tu brać pod uwagę delimitację kompetencji pomiędzy nami a organami sądowymi.

Wysoka Komisjo, przechodzimy w takim razie do Komisji Polityki Senioralnej, która była uprzejma zgłosić osiem tematów. Temat pierwszy – nie, z uwagi na pozytywną informację, że ten temat będzie objęty naszą kontrolą planową w tym roku. Planujemy jej rozpoczęcie na czerwiec 2026 r. Ta problematyka, niezmiernie ważna, będzie objęta kontrolą przekrojową System wsparcia osób starszych. Jest to kontrola planowa.

Temat drugi – i tu, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie przedstawić łącznie naszą pozytywną rekomendację dla tematów dwa, pięć, sześć i siedem. My te wszystkie tematy zgłoszone przez Komisję Polityki Senioralnej łącznie poczytujemy jako bardzo ważny element dbałości państwa o osoby starsze i także zapewnienie im właściwych, w różnych aspektach funkcjonowania, warunków życia. Zatem w naszej ocenie te sugestie dają podstawę do przygotowania kompleksowej kontroli skuteczności działania administracji rządowej i samorządowej na rzecz aktywizacji i poprawy warunków życia osób starszych. Można dodać, że ta problematyka również będzie w 2026 r. przedmiotem naszej działalności. Będziemy prowadzić kontrolę planową Polityka mieszkaniowa w gminach województwa dolnośląskiego. Będziemy zwracali uwagę – i to myślę, że bardzo ważna informacja – na kwestie założeń polityki mieszkaniowej prowadzonej w gminach z uwzględnieniem sytuacji demograficznej, także planowania i sposobu pozyskiwania nowych mieszkań

do zasobu komunalnego, także z perspektywy potrzeb osób starszych. Ta kontrola planowa w 2026 r. da nam podstawy do zaplanowania szerokiej, przekrojowej kontroli w 2027 r.

Wysoka Komisjo – pozostały nam trzy przedłożenia Komisji Polityki Senioralnej. Temat trzeci – tak, w tym zakresie nasza rekomendacja jest pozytywna dla odrębnej kontroli planowej.

Temat czwarty – również poczytujemy jako bardzo ważne zagadnienie związane z koordynacją i dostępnością opieki geriatrycznej w systemie ochrony zdrowia. W tym zakresie – z uwagi na zakres przedmiotowy identyfikujemy to jako obszar właściwy dla kontroli doraźnej. Co więcej, ta kontrola doraźna będzie uzupełniała nasze globalne spojrzenie względem kontroli planowej dotyczącej systemu wsparcia osób starszych, którą będziemy w tym roku podejmować, o której mówiłem przed chwilą.

Pozostał nam temat ósmy. Temat ósmy w tym wypadku nie ma naszej pozytywnej rekomendacji, ponieważ były to zagadnienia badane przez NIK w ostatnim czasie. Prowadziliśmy i opublikowaliśmy w czerwcu 2025 r. wyniki kontroli Opieka paliatywna i hospicyjna finansowana ze środków publicznych. Tym samym, z uwagi na stosunkowo nieodległy odstęp czasowy, powielenie tej kontroli – mimo niezmiernie ważnego zagadnienia, istotnego społecznie – na tym etapie nie byłoby uzasadnione.

Przechodzimy do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, która zgłosiła jedno przedłożenie. W tym wypadku brak jest naszej pozytywnej rekomendacji również z tego pozytywnego względu, że obecnie prowadzimy kontrolę koordynowaną, która dotyka kwestii orzekania o niepełnosprawności oraz ustalania poziomu potrzeby wsparcia. Jej zakres tematyczny właśnie między innymi referuje do obszaru związanego z wdrażaniem świadczenia wspierającego.

Pozostała nam jeszcze Komisja Regulaminowa, Spraw Poselskich i Immunitetowych, która przedstawiła przedłożenie dotyczące kwestii waloryzacji uposażenia poselskiego. W tym wypadku nasza ocena jest negatywna, z tego względu, że to zagadnienie jest problemem prawnym, a nie kontrolnym. Informacja dotycząca obowiązku czy braku obowiązku waloryzacji wynagrodzeń – w tym wypadku również wynagrodzeń poselskich – wynika wprost z przepisów prawnych, a zatem nie jest czymś, co NIK może i powinna kontrolować, więc tutaj rekomendacja nie jest pozytywna.

I pozostała nam, Wysoka Komisjo – ostatnia komisja – Komisja Zdrowia, która przedłożyła cztery przedłożenia. Szanowni państwo, jeśli chodzi o temat pierwszy – absolutnie tak. Planujemy taką kontrolę w formule kontroli doraźnej. A zatem temat pierwszy – tak.

Tematy drugi i trzeci, które są w dużej mierze zbieżne przedmiotowo, a zatem dotyczą również taryfikacji świadczeń medycznych, a także dokonywania kontroli rozliczeń i sprawozdawania świadczeń zdrowotnych, a zatem – w szerszym ujęciu – funkcjonowania NFZ w zestawieniu z taryfikacją medyczną poszczególnych świadczeń opieki zdrowotnej – tu nasza odpowiedź na tym etapie jest negatywna, z uwagi na fakt, że te zagadnienia były w sposób kompleksowy objęte kontrolą dotyczącą NFZ. Informacja o wynikach kontroli została zatwierdzona w maju 2025 r. A zatem na tym etapie – z uwagi na szczupły odstęp czasowy – nie przewidujemy takiej kontroli.

I ostatni temat dotyczący funkcjonowania Funduszu Medycznego – tak, identyfikujemy to jako ważne zagadnienie. Oczywiście corocznie w ramach kontroli wykonania budżetu państwa dotykamy tego zagadnienia w MZ. Niemniej jednak – z uwagi na wagę tego zagadnienia – przewidujemy taką kontrolę w formule kontroli doraźnej.

Wysoka Komisjo – finalizując moje wystąpienie – pozwolę sobie przedstawić państwu posłom podsumowanie tej statystyki, która może być dla państwa posłów istotna. Dosłownie trzy akapity w tym zakresie. Reasumując nasze wystąpienie – pragniemy wskazać, że 18 komisji sejmowych zgłosiło do projektu planu pracy NIK na 2027 r. 67 propozycji tematów kontroli. Spośród nich 23 dotyczą zagadnień, które były niedawno przedmiotem kontroli, są obecnie w toku kontroli albo zostały ujęte w planie pracy NIK na 2026 r. W pozostałym zakresie – tego, co będzie potencjalnie prospektywnie w przedmiocie działalności NIK – to liczba 23. Ponieważ z pozostałej liczby 23 tematy kontroli uzyskały naszą pozytywną opinię – oczywiście zastrzegając, że jest to kierunkowa informacja i kierunkowe stanowisko – natomiast sam sposób, zakres przyjęcia tych zagadnień do planu pracy będzie wynikiem wielostopniowego procesu planistycznego, a finalnie będzie przedmiotem decyzji Kolegium NIK. Biorąc pod uwagę te dwie wartości – oznacza to, że spośród 67 propozycji tematów kontroli zgłoszonych przez komisje branżowe 46 propozycji – czyli 68%, więcej niż 2/3 – zostało już objętych kontrolą bądź znajduje się w planach kontrolnych izby.

Dziękując Wysokiej Komisji za zainteresowanie stanowiskiem izby – oczywiście pozostajemy do dyspozycji państwa posłów, służąc informacjami co do ewentualnych kwestii wymagających pogłębienia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Kto zgłasza się do zabrania głosu? Pan poseł Dziedziczak. Bardzo proszę.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS) – spoza składu Komisji:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, państwo posłowie, panie prezesie, panie dyrektorze, ja jestem wiceprzewodniczącym sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą i chciałbym zapytać, jakie są narzędzia kontroli w takim razie Kancelarii Senatu, która wzięła na siebie de facto obowiązki władzy wykonawczej i realizuje politykę polonijną państwa? Tak to dziwnie wygląda, że prowizorki działają bardzo długo. Dziwię się tylko, że do tego wróciliśmy. Ale po prostu po przemianach ustrojowych spowodowano, że organ władzy ustawodawczej realizuje obowiązki władzy wykonawczej, realizując politykę polonijną państwa. No i jakie my mamy narzędzia kontroli? To jest ogromny budżet. To jest prawie 70 mln zł. My prosiliśmy o zbadanie jednego projektu o budżecie 8,5 mln zł rocznie. Mam tu na myśli program „Polonia Camp”. W ostatnim czasie media alarmowały o szeregu nieprawidłowości. I czy my mamy tu jakieś narzędzia, żeby kontrolować organ, który realizuje władzę wykonawczą, korzystając z pieniędzy podatnika?

Jeśli chodzi o drugi odrzucony przez państwa element, to ja chciałbym zaproponować zawężenie kontroli. Mianowicie – mówię o TVP Wilno – do lat 2025–2026. Po prostu dochodzi do nas szereg informacji o radykalnym ścięciu programu TVP Wilno, zwolnieniach, ograniczeniu samej ramówki o około 70%. No i teraz pytanie – czy to poprawnie funkcjonuje, czy straty państwa nie są tutaj niewspółmierne do zaoszczędzonych pieniędzy?

Jeśli chodzi o drugą komisję, której jestem członkiem – tutaj też została przez państwa odrzucona nasza propozycja. Mam na myśli Komisję Spraw Zagranicznych i kwestię stosowania informacji niejawnych w kontekście nadania dostępu do informacji niejawnych w MSZ. Pan był uprzejmy powiedzieć, że na 373 kierowników placówek 10 takich dopuszczeń nie posiadało, a 26 osób posiadało dopuszczenia tymczasowe. A więc w sumie było to 10% osób, które miało z tym – nazwijmy to kolokwialnie – kłopoty. No to tutaj pytanie jest takie – czy można by chociaż pobieżnie skontrolować, na ile z ostatnio wysłanych osób na placówki te osoby mają – znów kolokwialnie – kłopoty? Bo jeżeli się okaże, że na przykład wysłano w ostatnim czasie 60 osób, a 30 z nich ma te kłopoty, to wtedy proces jest jednak zauważalny. I mamy tutaj wtedy poważny uszczerbek w mechanizmie funkcjonowania państwa, zagrożenie dla jego bezpieczeństwa. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Babinetz, a później pan przewodniczący Kostuś.

Poseł Piotr Babinetz (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie prezesie, panie dyrektorze, ja chciałem, odnośnie do Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu, odnieść się do trzech kwestii.

Pierwsza – myślę, że to bardzo dobre podejście, że będzie realizowana kontrola wydatków w ramach Krajowego Planu Odbudowy w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego. Tu warto zwrócić uwagę na ten wątek kryteriów wyboru beneficjentów i transparentność procedur konkursowych w obszarze organizacji pozarządowych. One tam zderzyły się z kryteriami horyzontalnymi, niby unijnymi, a de facto neomarksistowskimi. Z definicji jakby większość została wykluczona. Więc pytanie – czy to była równość podmiotów w ogóle w jakimkolwiek stopniu?

Druga sprawa – to kwestia wniosku o kontroli w TVP w likwidacji, PAP w likwidacji i spółkach radiowych w likwidacji. Co prawda tutaj była mowa wcześniej też, bo podobny był wniosek Komisji Finansów Publicznych, o przyjrzeniu się tej stronie prawnej tego przedsięwzięcia militarnego sprzed ponad dwóch lat i jego skutków. No ale myślę, że to jest nie tylko kwestia prawna, czyli tego pozornego postawienia w stan likwidacji – a może faktycznego – ale też kwestia właśnie finansowa, która bieżąco się toczy. Kondycja tych spółek nie jest najlepsza, a słychać, że niektóre programy cykliczne – że jeden odcinek na przykład jednego z programów – kosztuje ponad 300 tys. zł. No więc myślę, że należałoby jednak pilnie przyjrzeć się, skontrolować całościowo sytuację TVP w likwidacji, PAP w likwidacji i spółek radiowych w likwidacji. No bo być może za chwilę nie będzie już czego zbierać. Więc myślę, że warto byłoby to jednak przemyśleć. Taki miałbym przynajmniej postulat.

No i trzecia rzecz – jeśli dobrze dosłyszałem, pan dyrektor mówił o kontroli w obszarze Instytutu Pileckiego. Tam jest ciekawa, czy bardzo istotna sprawa – czy efektywne, czy gospodarne było podjęcie decyzji o sprzedaży hotelu Schwanen w Rapperswilu. Od strony merytorycznej patrząc – no to pogrzebanie tej tradycji olbrzymiego polskiego dziedzictwa narodowego, polskiej kultury, polskiej tradycji niepodległościowej. No ale też kwestia – no skoro była podjęta decyzja państwa polskiego, aby takie działania ratunkowe podjąć, to jeżeli teraz podejmuje się działania odwrotne, no to też to pewnie wiąże się, czy będzie się wiązało, ze stratami także i finansowymi. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Kostuś.

Poseł Tomasz Kostuś (KO):

Dziękuję bardzo. Trzy sprawy, panie prezesie, panie dyrektorze.

Sprawa pierwsza dotyczy wnioskowanych kontroli Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Interesuje mnie ta, która została przewidziana do realizacji – kontrola pierwsza, chodzi o meliorację. Moja sugestia, moja rekomendacja jest taka, aby przedmiot, zakres skonsultować również z Wodami Polskimi, z panem prezesem Balcerowiczem, z panem wiceprezesem Jarzyńskim, z profesorem Zalewskim, z ministrem Koperskim. Chodzi mi o ten kontekst przeciwpowodziowy, tak żeby nie traktować tylko i wyłącznie melioracji, oczywiście rozumianej jako system zarządzania wodą, ale tylko i wyłącznie z perspektywy poprawy struktury gleby. Żeby spojrzeć na to szerzej – mówię to jako osoba, która w 1997 r., w 2010 r. i w 2024 r. przeżyła powódź i jest członkiem specjalnej sejmowej komisji do spraw usuwania skutków powodzi. A więc te melioracje zawsze po powodzi się pojawiały, były odmieniane przez wszystkie przypadki. No a potem jakoś rekomendacje, wnioski nigdy nie były wykorzystywane. Proszę tym razem zwrócić na to uwagę. To jest moja taka rekomendacja.

Sprawa druga dotyczy polityki senioralnej, ale to jest tylko taka techniczna rzecz. Ja rozumiem, że tę propozycję 2, 5, 6 i 7 łączymy w jedną kompleksową kontrolę, tak?

I sprawa trzecia, ostatnia – to są propozycje zaproponowane przez Komisję Zdrowia. Chodzi o kontrolę czwartą – Fundusz Medyczny. Ja cieszę się, że ta kontrola będzie realizowana, bo to gigantyczne pieniądze przeznaczone na onkologię, na SOR, na pediatrię, ale również konkursy, które budziły bardzo duże emocje. Przypominam te największe, jak sobie przypominam, to z 2023 r. i prawie 4,5 mld zł wydatkowane w konkursach na onkologię, który to konkurs ostatecznie w wyniku działań CBA i różnych innych służb został unieważniony. Tam były zawsze podnoszone kwestie związane z kryteriami – czy mniej lub bardziej obiektywnymi, mniej lub bardziej subiektywnymi. Proszę o rozważenie tego, czy po tym unieważnieniu tego konkursu z 2023 r., biorąc pod uwagę kryteria, czy tam wprowadzono zmiany? Czy rekomendacje wykorzystane w trakcie zgłaszania różnego rodzaju uwag przez beneficjentów, czyli szpitale i wszystkie podmioty, które brały udział w tych konkursach, zostały wykorzystane? Tak jak powiedziałem – rozstrzygnięcia tych konkursów budziły wielkie emocje i chodzi raczej o to, żeby doświadczenia, rekomendacje wykorzystać przy przygotowywaniu kolejnych tego typu edycji rozdziału środków na ochronę zdrowia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Maria Wioletta Kulpa, a potem pan poseł Gosek.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Dziękuję bardzo. Po pierwsze, chciałabym poprosić pana, panie prezesie, panie dyrektorze, o przeanalizowanie jeszcze i zgłębienie konieczności przeprowadzenia kontroli w myśl sugestii Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Mam na myśli trzy pierwsze punkty. Państwo od razu wyeliminowaliście trzy pierwsze punkty dotyczące strategicznej spółki dla naszej gospodarki i dla państwa polskiego, czyli spółki Orlen. Rozmawiamy o sytuacji, bo pan oczywiście wspomniał o dużej ilości kontroli – 17 w ostatnim okresie – ale trudno się dziwić, to jest najpotężniejsza spółka, która obraca bardzo dużym majątkiem i tym samym źródła wydatkowania idą na różne zakresy, które budzą bardzo duże, poważne kontrowersje. A niestety, tak jak w punkcie trzecim, kiedy rozmawiamy o jednej fundacji, która otrzymuje nie 100, 200, 300 tys. zł, ale mówimy o fundacji, która partycypuje w zyskach firmy ze sprzedaży kawy w wielkości 1 zł. I biorąc pod uwagę fakt, bo Orlen to publikuje i wiemy, jaka jest roczna sprzedaż kaw Orlenu – ściślej mówiąc, jest podawana ta ilość w litrach – więc jesteśmy w stanie sobie przybliżyć, jaka

to może być kwota, o której rozmawiamy. Natomiast na wszystkie interpelacje, w tym również i moją, i kolegów z klubu, otrzymujemy oczywiście odpowiedź, że żadna informacja nam w tym zakresie nie zostanie udzielona. Czyli jest to w jakiś sposób ukrywane – nie wiedzieć czemu – a jedna nagle fundacja uzyskuje takie duże wsparcie finansowe w takiej wielkości. W związku z tym, tak samo jak pomoc powodzianom, też chcielibyśmy wiedzieć, czy to zostało rozliczone, bo z tego, co wiemy, to nie była tylko Fundacja Orlen, ale również szło to ze środków spółki.

Natomiast w drugim punkcie też trudno się dziwić, bo panowie mówicie, o innym zakresie, innym okresie kontroli, a my rozmawiamy o chociażby dramatycznych podwyżkach cen paliw, które mają miejsce teraz. I chodzi o zbadanie chociażby, czy Orlen zyskuje na tym olbrzymie pieniądze, sprzedając paliwo po bardzo wysokiej cenie, bo w jakiej cenie zakupił to paliwo – to też trzeba o tym pamiętać. Czy na tym po prostu nie rośnie strictly majątek Orlenu kosztem Polaków?

I tak samo jak Komisja Finansów Publicznych, kiedy pan mówi w punkcie pierwszym, że Fundusz Sprawiedliwości został objęty kontrolą – tym tylko że pan wspomniał, że ta kontrola dotyczyła okresu do maja 2025 r. A my rozmawiamy o braku rozstrzygnięcia konkursu na pomoc NGO, które miały świadczyć pomoc prawną dla różnych organizacji. I my rozmawiamy o przełomie tego roku, czyli końcówka 2025 r., początek 2026 r., kiedy organizacje zostały bez środków finansowych, bo MS zawaliło po prostu. To my rozmawiamy o takiej kontroli, która budzi powszechną kontrowersję wśród społeczności, wśród Polaków, którą trzeba pokazać – jakie są nieprawidłowości, co się działo. My nie chcemy, panie prezesie, panie dyrektorze, kontroli sprzed roku, sprzed dwóch, sprzed trzech, sprzed dziesięciu, a najchętniej państwo byście zakończyli ją na październiku 2023 r. No nie. Życie toczy się dalej i naprawdę te afery, które teraz wybuchają, wymagają wyjaśnienia społeczeństwu, wyjaśnienia Polakom. A wyjaśnienia oczekują właśnie między innymi od NIK, który jest do tego powołany. To tyle. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję. Pan przewodniczący Gosek.

Poseł Mariusz Gosek (PiS):

Pięknie dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie prezesie, panie dyrektorze, ja chciałem poprosić – idąc tutaj torem i zainspirowany przez pana przewodniczącego Tomasza Kostusia – o bardzo głęboką i szeroką analizę tego, co dzieje się w służbie zdrowia. Ja nie jestem specjalistą w tej dziedzinie, ale ostatnio byłem na konferencji. Okazuje się, że dziennie w Polsce 13 osób popełnia samobójstwa. Dostęp do opieki psychiatrycznej jest po prostu wielomiesięczny. Ludzie pozbawieni są już nie tylko porodówek, ale pomocy psychiatrycznej. Usłyszałem od specjalistów, że rządzący w ogóle nie interesują się tym problemem. Ci specjaliści pracują również w szpitalach podległych władzy centralnej – boją się o tym mówić. To jest ogromny dramat. Trzynaście samobójstw dziennie, a prób samobójczych – popełnianych prób czy nieskutecznych samobójstw, na szczęście – są też dziesiątki. Tych dramatów jest ogromna ilość. O 50% spadły podobno – bo takie mam informacje, jakie wyniosłem z konferencji – nakłady na opiekę psychiatryczną dla dzieci i młodzieży. W dobie smartfonów, w dobie tej ponurej rzeczywistości i rozwoju technologii ta sytuacja wygląda dramatycznie. Dramatycznie już nie tylko na porodówkach, ale jeżeli chodzi o opiekę psychiatryczną dzieci i młodzieży.

Zwyczajnie w sytuacji – my będziemy też ujawniali tę gigantyczną aferę – gdy został sparaliżowany Fundusz Sprawiedliwości, my mamy mnóstwo przykładów, gdzie dzieci, kobiety niestety też już są po drugiej stronie w życiu doczesnym – one uzyskiwały pomoc z Funduszu Sprawiedliwości. Później, w ramach politycznej akcji, ten Fundusz Sprawiedliwości został powstrzymany.

Apeluję też o to, co wydarzyło się ze strażakami. Oni będą zeznawali – mam nadzieję. Niedługo to trafi do sądu. Jak wyglądały zeznania policjantów, którzy razem, wspólnie na miejscu zdarzeń, przy ratunku życia, zdrowia, mienia ludzkiego, przy resuscytacji drugiej osoby, przy ratunku życia wielokrotnego... My te dane mamy. Tych państwo nie zbierali podczas kontroli trałowych wręcz. To były kontrole trałowe – jeżeli chodzi o strażaków, o jednostki OSP, o ludzi, którzy każdego dnia dbają o życie, zdrowie i mienie ludzkie w sytuacji zapaści w służbie zdrowia. Bardzo często jest tak – statystyki to pokazują – że pierwsi na miejscu są druhowie jednostek OSP. Doszło do sytuacji trałowych przesłuchań. Doszło do sytuacji, gdzie Policja... Ja nie mam pretensji do funkcjonariuszy Policji, bo to były zlecenia polityczne prokuratorów. Jednoznacznie będę o tym mówił i żądał wyciągnięcia konsekwencji dyscyplinarnych względem tych prokuratorów i wszczęcia postępowań, zainicjowania postępowań karnych. Łamali ustawę o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Pytali, czy poseł był na danej uroczystości. Nie pytali, czy ten sprzęt

jest, czy był potrzebny, czy był wykorzystywany – a był wykorzystywany po tysiącokroć, tysiące razy. Siedzi obok mnie kolega też z PSL, doskonale znający jednostki OSP. To co wydarzyło się w ramach tego wątku – dopaść poszczególnych polityków z okręgów wyborczych – przyniosło ogromne szkody dla Funduszu Sprawiedliwości, ogromne szkody dla jednostek OSP.

Bardzo proszę, żeby wyciągnąć z tego wnioski, żeby przeanalizować to pod tym kątem, żeby zwrócić uwagę na to, jak szkodliwe czasami bywają działania – ja absolutnie, panie prezesie, panie dyrektorze, nie kieruję tego w państwa stronę – polityczne. Do mnie zgłosiło się kilkadziesiąt policjantów, zgłosiło się ponad 140 strażaków, zgłosiło się kilku prokuratorów. Oni czekają, aż ta sprawa trafi do sądu po to, żeby powiedzieć, że przekazanie respiratora, tomografu, gdzie wniosek – pozwólcie państwo, że już kończąc, bo nie chcę też przedłużać – wyglądał tak, że to lekarz specjalista opiniował taki wniosek, ordynator szpitala rekomendował, dyrektor szpitala podpisywał się pod nim. Tomografy – my to mamy wyliczone – uratowały tysiące żyć ludzkich, zdrowie, życie ludzkie. Tam wchodzili kontrolerzy NIK. Ja podam przykład, gdzie kontrolerzy NIK weszli dwa razy do szpitala na Czerwonej Górze. Oburzenie, naprawdę totalne oburzenie lekarzy. I pytali, czy tomografem komputerowym jest badany tylko pacjent z przestępstwa. Lekarze są oburzeni. Pytali – a co, nie z przestępstwa? To mają wystawić za drzwi taką osobę? No litości. Ja tylko proszę o rozsądek.

Wiem, że już te złe czasy... Moja ocena jest taka, że to były złe czasy dla NIK, kiedy kierował tymi pracami pan Marian Banaś. Ale to, co się wydarzyło w sytuacji, gdy dzieci nie mogły uzyskać pomocy, gdy samotne matki zostały pozbawione pomocy, gdy doszło do konfliktów w jednostkach OSP, gdy wreszcie poprzez te kontrole zrobiliście państwo z nas złodziei. Nad grafikami fruwały – w tym i nad mówiącym te słowa, grafika, ja ją mam wydrukowaną z ponad 700 profili – że ja ukradłem 9 mln zł, dlatego że dwa tomografy trafiły – byliście państwo w tym szpitalu – jeden do Czerwonej Góry, a drugi do szpitala wojewódzkiego. Wiecie państwo, dlaczego? Bo się zepsuł. Ludzie przewożeni byli do szpitala onkologicznego. Było zagrożone życie i zdrowie. Zresztą kilka przypadków śmiertelnych było. Te analizy, które ja uzyskałem od lekarzy, od policjantów, od prokuratorów – sekundkę, kończę – są dramatyczne. Dlatego proszę, żeby przyjrzeć się temu stanowi faktycznemu w tej sytuacji, kiedy Fundusz Sprawiedliwości został celowo sparaliżowany, bo to były działania typowo polityczne. Nie mówię o innych obszarach. Mówię o jednostkach OSP i o szpitalach, żeby to gruntownie przeanalizować, żeby to w przyszłości nie miało miejsca, bo tu wdarła się brutalna, najgorsza polityka.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Jeszcze zgłaszał się pan poseł Witek.

Poseł Przemysław Witek (KO):

Dziękuję za udzielenie głosu, panie przewodniczący. Trudno faktycznie, Mariusz – nawiążę do wypowiedzi pana posła Goska – rozstrzygać dzisiaj i nie jest to chyba czas i miejsce o słuszności wydatków na OSP. Gdyby one jeszcze były legalne, to byłyby na pewno pożyteczne i potrzebne. Ale teraz bym chciał króciutko do tego. Mamy duże szczęście, że ta lista nie jest jedyną, która się znajdzie w planie pracy NIK, choć państwo ją okroili. Bardzo mi się podobała i uznaję za słuszną wypowiedź pani poseł Kulpy w tej części, że nie powinniśmy rezygnować z kontroli spółek z udziałem Skarbu Państwa. I zaraz powiem państwu, dlaczego.

Po pierwsze, te kilkanaście kontroli, o których państwo nas poinformowali – przecież my dobrze wiemy, że one miały miejsce, ale to nie były kontrole planowe. One zwykle miały charakter doraźny, bo w taki sposób najpewniej skonfliktowany wcześniej prezes NIK nie kooperał – jak sądzę – z ówczesną Komisją do Spraw Kontroli Państwowej. Warto by było doprowadzić do pewnego resetu, zaplanować jednak sensowną kontrolę planową na przykład w Orlenie. Ale uwaga – pierwsze, co bym zbażał, to poprosiłbym o te materiały, których wtedy Orlen odmówił tamtej NIK – że tak nazwę. Oczyszcmy tę sprawę, zrobmy z tym wreszcie porządek. Rozstrzygnijmy także to, gdzie NIK – czy i jak daleko – może kontrolować te spółki, bo dobrze wiemy, że każda ze stron przedstawiała opinie prawne, za którymi się zasłaniała – nie damy wam materiałów, bo... Zrobmy to teraz, zastanówmy się, jak to zrobić. Być może to czas takiej sensownej kontroli planowej, w której te poszczególne wątki mogłyby być włożone. Dlaczego nie zbadać tego, że złotówka z kawy poszła na WOŚP? Niemówienie o czymś albo uciekanie od czegoś powoduje różne dziwne sytuacje w przestrzeni medialnej. Ludzie są zdezorientowani. Jeżeli chcemy się bawić uczciwie w rzetelną kontrolę państwową, to to zrobmy. Ja w ogóle nie uważam, żeby to był problem. A biorąc pod uwagę ciągłość państwa – mnie interesuje, kto sygnował podpisem

przelew na 1,5 mld zł za ropę, która nie przyszła. Do dzisiaj nie rozstrzygnęliśmy tego problemu. Ale też interesuje mnie na przykład to, o czym pani mówiła. Uważam to za takie bardzo uczciwe i renesansowe podejście. I przy tym nowym otwarciu NIK Haładyja, który miał takie rekordowe poparcie, to jest moim zdaniem właściwe. Zbyt łatwo państwo powykreślali te kontrole – to jakby pierwsza uwaga.

Druga uwaga – przyjęliście państwo kontrolę numer 7 przedstawioną przez Komisję do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, dotyczącą kontroli sektora górnictwa węgla kamiennego w zakresie kosztów wydobycia. Ja znam wyniki tej kontroli już, zanim została podjęta, więc proszę powściągnąć swoje zaangażowanie, bo ja nie uważam, że ona w ogóle była potrzebna. Wyniki jej już są znane.

I jeszcze trzecia rzecz, ona dotyczy naszego ogródka poselskiego. Ja uważam, że kontrola – ten pomysł, niedoprecyzowany do końca, Komisji Regulaminowej, Spraw Poselskich i Immunitetowych – dotycząca rzetelności wyliczenia wynagrodzenia posłów, które jest niskie i za niskie, i warto, żeby to wybrzmiało, to ja uważam, że przeprowadzenie takiej kontroli można by zrobić. I ja nie uważam, że NIK nie przeprowadzał wcześniej kontroli legalności. Pół kontroli NIK to są kontrole wyłącznie legalności. I można by się o taką pokusić, zwłaszcza, że jest to temat nie tylko drażliwy tu, ale także w całej przestrzeni publicznej. Wydaje mi się, że można by spróbować się nad tym zastanowić.

I ostatnia rzecz. Trudno się pastwić nad tym, czego tu nie ma. Trochę nawiązuję do wypowiedzi pana posła Goska i chyba jeszcze jednego z posłów, bo mówiliśmy o tym, że jest to bardzo wąski tematycznie obszar, a w zakresie ochrony zdrowia jest wiele różnych problemów. Tak, ja tu też nie widzę rozprawienia się z upadkiem szpitalnictwa powiatowego, które się ciągnie od lat, ale to jest – jak sądzę – tylko kwestia pomysłów komisji. NIK najpewniej odrębnie będzie przecieź... NIK programuje kontrole w oparciu o ryzyka i o to, co w przestrzeni publicznej się dzieje. I myślę, że takie kontrole się może pojawiać.

Więc to chyba w dużym skrócie tyle. I chociaż chciałem powalczyć jako członek Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o jedną kontrolę, to jest kontrola numer 3 – efektywność wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na informatyzację. Faktycznie ten temat nie jest szczęśliwy. Gdyby posłowie albo komisje musiały metryczki kontroli do tego dołączać, byłoby być może łatwiej. Ale może by się pokusić o pytanie dodatkowe – ile projektów IT nie osiągnęło zakładanych celów? I już moglibyśmy mieć kontrolę value for money zrobioną, na przykład. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Wioletta Kulpa. Bardzo proszę.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. W związku z tym, że przedstawiciele NIK przedstawili nam propozycje rekomendowanych kontroli z poszczególnych wypracowanych tematów komisji, proponuję, żeby przegłosować wniosek formalny, w którym zaproponujemy dodatkowo te kontrole, które nie zostały ujęte przez panów rekomendujących nam te kontrole.

Z Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych kontrolę numer 2 i 3, które nie uzyskały pozytywnej akceptacji.

Z Komisji Finansów Publicznych kontrolę numer 1.

Z Komisji Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu kontrolę numer 2.

Z Komisji Łączności z Polakami za Granicą, uwzględniając skrócenie okresu do lat 2025-2026 w temacie kontroli numer 1. Poprosimy o uwzględnienie kontroli numer 1, 2 i 3.

W Komisji Spraw Zagranicznych jest tylko jedna kontrola, która została zgłoszona przez komisję i nieuwzględniona, w związku z tym składam wniosek formalny również o jej uwzględnienie przez NIK. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Prosiłbym, żeby pani ten wniosek dała na piśmie, dlatego że każdą propozycję będę chciał głosować oddzielnie.

Bardzo proszę teraz prezesa i pana dyrektora o udzielenie odpowiedzi na stawiane zapytania i wnioski. Proszę bardzo.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Szanowni państwo, panie przewodniczący, panie posłanki, panowie posłowie, ja bardzo dziękuję za te wszystkie wypowiedzi w dyskusji. Staralem się notować i za chwilę postaram się do nich

odnieść, aczkolwiek mogłem być nieuważny. Niektóre tematy pojawiły się bardzo szybko i mogłem nie zdążyć czegoś zanotować.

Natomiast chcę zacząć od odniesienia się do tego wniosku formalnego pani poseł na końcu. I chcę jeszcze raz powtórzyć, na czym polega to dzisiejsze odniesienie się do propozycji złożonych przez komisje sejmowe. To jest odniesienie się – ja bym je nazwał tak – wskaźnikowe. Zarówno nasza decyzja na tak, jak i decyzja na nie, które zostały państwu przedstawione, nie są decyzjami ostatecznymi. Decyzją ostateczną będzie plan pracy uchwalony przez Kolegium NIK w końcu tego roku. Co więcej, dzisiejsza dyskusja, debata z Komisją, jest też przedmiotem analizy i przedmiotem analizy nie tylko w postaci mojego ustosunkowania się do propozycji pań i panów posłów, ale nagranie z tej debaty, spisane, zaprotokołowane przez Sejm, będzie przedmiotem analizy w trakcie prac nad planem pracy. I również pozycje, które dzisiaj zostały zaopiniowane na nie, mogą – w związku z tymi argumentami, które usłyszeliśmy podczas posiedzenia tej Komisji – trafić w obszar zainteresowania kontrolnego izby. Na pewno – i taki wniosek wyciągam z dzisiejszego posiedzenia Komisji – ponownie powinniśmy się pochylić nad propozycjami dotyczącymi Orlenu. Myślę, że one były mocno uzasadnione, że te uzasadnienia były poważne, zarówno pani poseł Kulpy, jak i pana posła Witka. Tu nie ma żadnych tematów tabu dotyczących na przykład kawy w Orleniu, choć myślę, że tam jest wiele innych bardzo poważnych obszarów działalności Orlenu, które – mimo że robiliśmy niedawno kontrolę, ale słusznie pan poseł Witek zauważył – nie zostały dokontrolowane ze względu na to, że Orlen odmówił nam udostępnienia materiałów. W naszym przekonaniu niepoprawnie odmówił. Temat jest przedmiotem postępowania w tej chwili i my nie mamy ostatecznej decyzji prokuratorskiej dotyczącej tej kwestii ani rozstrzygnięcia sądowego, czy Orlen miał prawo nam odmówić, czy nie. My стоимy na stanowisku, że nie miał prawa odmówić. Być może powinniśmy tą kontrolę rozpocząć w tym roku, jeżeli się pojawią rozstrzygnięcia prokuratorskie i sądowe w tej kwestii. Być może powinniśmy do niej wrócić w przyszłym roku. Na pewno będziemy to analizować.

Chcę też zwrócić uwagę na dwa wnioski komisji, która zajmuje się kwestiami Polonii i Polaków za granicą, dotyczące kontroli środków finansowych Senatu. Tu my odpowiedzieliliśmy nie, ponieważ nie możemy, nie mamy ustawowych kompetencji, żeby, czy to z własnej inicjatywy, czy też z inicjatywy państwa posłów, wszcząć kontrolę w Kancelarii Senatu wykracającą poza kontrolę wykonania budżetu. Podobnie jak KRRiT mogła być kontrolowana tylko po uchwale z plenarnego posiedzenia Sejmu, bo jest organem konstytucyjnym, który jest wyjęty spod kontroli w zakresie innym niż kontrola budżetowa, tak i Kancelarii Senatu w zakresie innym niż kontrola budżetowa nie mamy prawa kontrolować. W przypadku Kancelarii Senatu takie zlecenie kontrolne mógłby dla nas sformułować Senat uchwałą Senatu, tak jak nie mogliśmy – i mamy problem z kontrolą tych wynagrodzeń poselskich, o których państwo mówicie, poprawności ich naliczenia, bo to oznaczałoby, że musielibyśmy wejść z kontrolą do Kancelarii Sejmu inną niż wykonanie budżetu Kancelarii Sejmu, a więc musielibyśmy mieć uchwałę Sejmu, która nam zleca tę kontrolę, i wówczas moglibyśmy ją robić.

Posel Tomasz Kostuś (KO):

Jest milcząca zgoda.

Posel Przemysław Witek (KO):

Ale analizę przedkontrolną, do której nie potrzebujecie...

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie posle Witek, nie udzielałem panu głosu.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Tak, to prawda, możemy zrobić, ale bez twardego zlecenia nie możemy wejść tutaj z działaniami kontrolnymi zarówno do Kancelarii Senatu, jak i do Kancelarii Sejmu.

Natomiast jeśli chodzi o ten obszar – my dostrzegamy poważny ciężar finansowy związany z działalnością Senatu skierowaną w obszarze polonijnym na finansowanie różnych organizacji pozarządowych, między innymi tej organizacji pozarządowej Wspólnoty Polskiej, która organizowała te campy – zdaje się tak. Mamy sygnały też potwierdzające z innych źródeł – nie tylko od państwa posłów – że tam mogło dojść do nieprawidłowości. Ja obiecuję, że my ponownie to przeanalizujemy. Nawet nie mogąc kontrolować prawidłowości przyznania dotacji i rozliczania dotacji przez Kancelarię Senatu, możemy przecież skontrolować organizacje pozarządowe, które otrzymały dotacje – czy prawidłowo te działania zrealizowały i czy prawidłowo

przekazały rozliczenie z tych środków, bo to jest wykorzystanie środków publicznych i w tym zakresie możemy je skontrolować. Więc ponownie przyjrzymy się temu tematowi, bo mamy – tak jak powiedziałem – nie tylko sygnały z Komisji pana posła – dziękuję za tę wypowiedź – ale mamy też inne sygnały wskazujące, że być może te organizacje, które przyjmują środki publiczne z Kancelarii Senatu, powinniśmy skontrolować, nawet jeżeli nie będziemy kontrolować... Znaczy tak – prawidłowo należałoby skontrolować i te organizacje, i instytucję finansującą, przyznającą tym organizacjom środki. Nie możemy skontrolować w tym zakresie Kancelarii Senatu, ale może powinniśmy skontrolować organizacje, które te środki przyjmują z Kancelarii Senatu.

Teraz było sporo tematów poruszonych. W Wspólnocie Polskiej już powiedziałem. Telewizja Wilno. No, być może temat należy rozważyć jako kontrolę doraźną. Być może. Przyjrzymy się temu konkretnemu podmiotowi jeszcze raz w analizie takiej wewnętrznej, przedkontrolnej. Jeżeli będzie uzasadnione, to być może kontrola doraźna, ale nie kontrola planowa, bo to jest temat dość wycinkowy, wąski. Jeśli kontrola planowa, to na pewno nie w 2026 r., bo jesteśmy stosunkowo krótko po dużej kontroli planowej w telewizji publicznej, ale być może w kolejnym planie pracy ten temat dostrzeżemy.

MSZ i kwestie dopuszczeń – jeśli taka kontrola miałaby być przez nas prowadzona, to na pewno nie w odniesieniu wyłącznie do MSZ. To powinna być wtedy kontrola w ABW dotycząca działania ABW w tym zakresie, a nie kontrola w MSZ. Może w ramach tej kontroli również MSZ. Rozważaliśmy ten temat kontrolny, analizowaliśmy możliwość i potrzebę realizowania kontroli w tym zakresie, ale tu znowuż napotykamy na taki obszar, z którym możemy mieć problem kontrolny, bo wchodzimy w taką część działalności służb, która gdzieś tam ociera się miejscami również o te obszary, których nie powinniśmy być może nawet jako instytucja kontrolna kontrolować, bo dotyczy to działalności operacyjnej. Tam jest to poddane kontroli sądowej, która wyklucza kontrolerów w tym obszarze. Natomiast my na ten rok zaplanowaliśmy dużą, bardzo dużą, kompleksową kontrolę, która rozpocznie się w tym roku, a będzie kończona już w przyszłym roku. Kontrolę służb, o której mówiłem, kontrolę zarządzania zasobami ludzkimi w służbach. I my mamy też ograniczone zasoby kontrolne i musimy czasami podejmować trudne decyzje, że jeden temat realizujemy, a drugiego nie, bo ilość kontrolerów, która ma uprawnienia związane z dostępem do informacji ściśle tajnych, a taka kontrola musiałaby się wiązać z angażowaniem kontrolerów, którzy mają taki dostęp, jest ograniczona. I my nie jesteśmy w stanie robić równolegle nadmiernej ilości takich kontroli ze względu też na ograniczony zasób ludzki w NIK. Przyglądamy się w tej chwili i dokonujemy wewnętrznej analizy, czy nie zaniedbaliśmy w NIK w ostatnich latach takiej dbałości o to, żeby odpowiednia ilość kontrolerów miała te dostępy. Dochodzimy do wniosku, że być może tak. Staramy się w ramach zmiany struktury organizacyjnej NIK określić pewne minimalne ilości kontrolerów, którzy powinni mieć komplet dostępu w poszczególnych jednostkach kontrolnych. I nawet jeżeli my tę ilość kontrolerów zwiększymy, to to zwiększenie nie odbędzie się szybko. Postępowanie dopuszczające, rozszerzone postępowanie dopuszczające do informacji ściśle tajnych trwa pół roku, więc nieprędko tą liczbę kontrolerów zwiększymy w tym zakresie, ale jest gdzieś w naszym obszarze zainteresowania ten temat dopuszczeń i kontroli poprawności działania w tym zakresie, zwłaszcza w ABW. I może jako kolejny temat, ale na pewno nie tak szybko będziemy w stanie ten temat podjąć.

Instytut Pileckiego jest w programie kontroli na ten rok i to będzie kontrola pełnozakresowa. Jesteśmy w tej chwili na etapie robienia analizy przedkontrolnej, więc ponawianie tej propozycji dotyczącej planu przyszłorocznego wydaje mi się nieuzasadnione, bo my to zrealizujemy w ramach tej zaplanowanej na ten rok.

Uwagi pana posła Kostusia, bardzo cenne. Panie przewodniczący, tak, kontrola dotycząca melioracji musi uwzględnić również ten element przeciwpowodziowy, bo melioracje to nie jest tylko działanie nakierowane na przywracanie albo utrzymanie użyteczności rolniczej gruntów rolnych, ale to jest również działanie, które ma wpływ tak na zagrożenia powodziowe, jak i na... Bardzo mocny wpływ. To będzie też przedmiotem tej kontroli – problem z melioracjami szczegółowymi na obszarach zurbanizowanych, gdzie wiąże się to właśnie z przyspieszeniem obiegu wody, z zagrożeniem. Znaczy – brak tych melioracji szczegółowych, upadek spółek wodnych, to jest katastrofa też na obszarach wiejskich, gdzie zaprzestaje się użytkowania gruntów rolnych, zabudowuje się w przyspieszonym tempie, ryzykując powstawanie zagrożeń lokalnymi podtopieniami, powodzią, bo nie są zastępowane prawidłowo przez kanalizację deszczową na obszarach wiejskich. Więc na pewno w tym obszarze kontroli melioracyjnej, szeroko pojętym, te zagadnienia się

zmieszczą. I dziękuję za tę uwagę. Tak jak powiedziałem – nagranie z tego posiedzenia jest przedmiotem analizy u nas i będziemy to uwzględniali.

Spółki węgla kamiennego – czy jest celowa taka kontrola, czy nie jest celowa? Na pewno poddamy uwagi pana posła analizie w procesie przygotowania przyszłorocznego planu pracy. I tak jak powiedziałem – zarówno te kontrole, które są na tak, jak i te na nie, to nie są dzisiaj ostateczne decyzje, które my państwu komunikujemy. To raczej jest pewien kierunek uzasadniania tego, czy one się znajdują w programie, czy nie, który uwzględniamy.

I co tutaj jeszcze było? Pani poseł Kulpa mówiła o Funduszu Sprawiedliwości i pan poseł Gosek mówił o Funduszu Sprawiedliwości. Powtórzę to, co już zostało powiedziane – zakończyliśmy właśnie... Nie, proszę posłuchać. Ta kontrola była określona w planie pracy jako obejmująca okres do maja 2025 r., ale w każdej kontroli my, w upoważnieniach kontrolerskich i w trakcie kontroli, formułujemy te upoważnienia tak i cała kontrola – ona tak jest napisana – obejmuje okres do maja oraz zdarzenia istotne z punktu widzenia tematu kontroli, które nastąpiły po tym okresie, przed zamknięciem wystąpień pokontrolnych. I tak również ta kontrola była zrobiona. My dostrzegamy problem, który oboje państwo posłowie sygnalizujecie, dostrzegamy go bardzo wyraźnie. Mówiłem o tym na poprzednim posiedzeniu Komisji, gdzie przedstawiałem plan pracy. Dostrzegamy jako bardzo poważny problem to, że nastąpił pewien paraliż działania Funduszu Sprawiedliwości – teraz. My ten problem widzimy. Miesiąc temu, przed zamknięciem informacji pokontrolnej i ostatnich wniosków tej informacji pokontrolnej w NIK odbyła się debata ekspercka – z ekspertami, ale także z przedstawicielami interesariuszy. Były organizacje pozarządowe, które korzystały dotąd ze środków Funduszu Sprawiedliwości i nie mogą korzystać właśnie z tych powodów, o których państwo mówicie – tego paraliżu działania Funduszu Sprawiedliwości. Byli przedstawiciele MS. Sformułowaliśmy w tej kontroli bardzo ważne wnioski, które powinny pomóc także MS, które boryka się z problemem tego paraliżu, bo minister sprawiedliwości mówi – nikt nie chce przyjść i pracować w Departamencie Funduszu Sprawiedliwości, bo nikt nie chce być... Wskazujemy MS – wydyskutowane z udziałem też MS, ale i z udziałem organizacji pozarządowych – rekomendacje co do tego, w jaki sposób z tego paraliżu wyjść, bo tak postrzegamy sens działania NIK. Naszą rolą jest nie tylko nazwanie nieprawidłowości, które bardzo poważne przecież w tym funduszu wystąpiły – i nikt chyba temu nie zaprzeczy – ale jest też wskazanie rekomendacji, jak rozwiązać problemy po tych nieprawidłowościach, które się pojawiły. I takie rekomendacje powstały w dialogu z interesariuszami, w dialogu z kontrolowanym. O ile dobrze wiem, informacja pokontrolna z kontroli Funduszu Sprawiedliwości została ogłoszona w ubiegłym tygodniu. Ja bardzo zachęcam państwa posłów, bo uważam, że jest to superważna kontrola i cały cykl kontroli w tym funduszu jest superważny. Bardzo państwa posłów zachęcam, żeby NIK zaprosić do zaprezentowania wyników tej kontroli – również uwzględniających to, co się wydarzyło po maju 2025 r. – na posiedzeniach właściwych komisji sejmowych. Jesteśmy otwarci i wręcz prosimy o to, żeby nas zaprosić do zaprezentowania tego. Myślę, że wówczas – bo dziś rozmawiamy o planie pracy – będziemy mogli się do tych wszystkich wątpliwości, które podniosła tutaj pani poseł i pan poseł, odnieść kompetentnie i to bardzo wiele wyjaśni. Liczę wręcz na takie zaproszenie i proszę o nie.

I służba zdrowia – pojawił się wątek opieki psychiatrycznej. Przypomnę, że w ubiegłym roku Delegatura NIK w Poznaniu przeprowadziła szeroką, kompleksową kontrolę dotyczącą opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą, potwierdzając to, o czym mówi pan poseł, w swoich ustaleniach pokontrolnych, wskazując na problemy funkcjonowania opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą, bo na tym się przede wszystkim koncentrowaliśmy. Bo samobójstwa w tej grupie wiekowej są szczególnie niepokojące, szczególnie dramatyczne i są, niestety, szczególnie wysokie, porównując poszczególne grupy wiekowe. Nie objęliśmy tą kontrolą całości opieki psychiatrycznej, ale myślę, że wiele z tych zidentyfikowanych nieprawidłowości dotyczących opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą de facto jest nieprawidłowościami i problemami całości opieki psychiatrycznej. I te rekomendacje z tej kontroli są cały czas aktualne i nie są – w dużej części – jeszcze zrealizowane, bo zbyt krótki czas minął od tej kontroli. Przyjrzymy się temu tematowi, ale myślę, że tamta kontrola jest po części odpowiedzią na to, o czym mówił pan poseł.

I to chyba wszystko. Jeżeli coś pominąłem, przepraszam – jeszcze będziemy to analizować, być może w indywidualnym trybie odpowiadać państwu posłom. Jeszcze pan dyrektor chciał mnie uzupełnić. Bardzo proszę. Na pewno to jest potrzebne.

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Szanowni panowie posłowie, ja w swoim imieniu oraz koleżanek i kolegów kontrolerów też bardzo uprzejmie dziękuję za wasze propozycje, sugestie, kontrargumentacje oraz wszelkie głosy. Dla nas jako kontrolerów państwa głosy są bardzo ważne.

Podkreślę raz jeszcze to, o czym mówiłem we wstępie. Rzeczywiście proces planistyczny i miejsce, w którym jesteśmy, wskazuje, że ta agregacja tematów, agregacja zagadnień będzie bardzo szeroka. Proszę serdecznie przyjąć, że my prezentowaliśmy dzisiaj nasze zapatrywanie co do tych tematów, które zostały zgłoszone w takiej formie, w jakiej one zostały zgłoszone, i z tych komisji, z których spłynęły. Proszę zwrócić uwagę, że w zakresie chociażby samorządu terytorialnego, administracji i spraw wewnętrznych nie mieliśmy dzisiaj przedłożeń, które omawialiśmy – nie dlatego, że one dla NIK nie są ważne i nie będą obecne w działalności kontrolnej, tylko po prostu nie było w tym zakresie sugestii. Wobec powyższego odnosiliśmy się tylko do tego, co było przedmiotem przedłożeń komisji.

Drodzy państwo, w kontekście problematyki spółek Skarbu Państwa czy ujęcia, zakresienia kompetencji kontrolnych NIK w tym zakresie – a ta problematyka jest mi bardzo bliska od szeregu lat – tu, w kontekście tego, o czym była uprzejma pani poseł Kulpa wzmiankować oraz pan poseł Witek, absolutnie nasze stanowisko czy nasza opinia dotycząca dwóch tematów pochodzących z Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych nie przekracza ani nie podważa zasadności kontroli spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz spółek zależnych. Zwróćmy tylko uwagę, że ta kontrola w punkcie pierwszym dotyczyła – uwaga – kontroli funkcjonowania spółki Orlen SA. Tak określony temat de facto pokrywałby się z zakresem kompetencji nadzorczych rady nadzorczej. My w naszej działalności kontrolnej spółkę Orlen SA, wcześniej PKN Orlen SA, kontrolujemy w bardzo różnych aspektach. Również w bieżącym roku – i to podkreślę – aktualnie czynności kontrolne w tej spółce są prowadzone, a kontrola w określonym zakresie merytorycznym, gdzie spółka Orlen SA jako spółka o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa wykonuje zadania w zakresie polityki państwa, będzie prowadzona w trzecim kwartale tego roku w zakresie realizacji polityki energetycznej, w zakresie transformacji źródeł wytwarzania energii. A zatem w działalności kontrolnej izby była, jest i będzie obecna koniecznie kontrola spółek z udziałem Skarbu Państwa jako podmiotów również, które wykonują bardzo duży zakres zadań publicznych – nie tylko spółka Orlen SA, ale również inne spółki, które figurują przede wszystkim w rozporządzeniu wskazującym spółki o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Pewnie to nie jest czas i miejsce, żeby dzisiaj dyskutować o zakresie kompetencji kontrolnych izby, problematyce kontroli spółek Skarbu Państwa. Natomiast pamiętajmy, jaka jest regulacja ustawowa art. 2 ust. 3, która określa i przedmiotowo, i w zakresie kryteriów oceny działania spółek z udziałem Skarbu Państwa. Pamiętajmy też, że nie wszystkie spółki Skarbu Państwa posiadają jednolity status, także jeśli chodzi o nasz zakres uprawnień kontrolnych. Mamy spółki z udziałem Skarbu Państwa, które mają status państwowych osób prawnych i te kontrolujemy co do zasady w pełnym zakresie, a mamy takie spółki, które badamy w znacznie węższym zakresie rzeczowym – oczywiście nigdy nie wchodząc w decyzje biznesowe spółek z udziałem Skarbu Państwa, bo nie tylko uprawnień takich nie mają właściwi ministrowie sprawujący nadzór właścicielski, ale tym bardziej takich kompetencji kontrolnych nie ma izba.

Natomiast to, o czym państwo posłowie byli uprzejmi wspomnieć, dla nas – kontrolerów – będzie niezwykle cenne. Będziemy się starali w ramach tego procesu planistycznego, który – mam przyjemność przekazać – został rozpoczęty dokładnie 18 marca, w sposób formalny, a więc z dużym wyprzedzeniem przed 2027 r., gdzie rozplanowaliśmy na kolejnych etapach w ramach prac wewnętrznych, przy udziale poszczególnych jednostek kontrolnych. Będziemy zwracać szczególną uwagę na sugestie i państwa posłów, i sugestie czy propozycje zgłaszane przez inne organy państwa, które zawsze również prosimy o takie wskazania. Co więcej, bardzo ważnym elementem jest dla nas korespondencja skargowo-wnioskowa, która napływa od państwa posłów na przestrzeni całego roku. Państwo posłowie wiecie – staramy się regularnie, dynamicznie, sprawnie ustosunkowywać się do państwa propozycji i będziemy absolutnie to robić, bo bardzo wiele bardzo cennych kontroli – także kontroli doraźnych – może być sprawniej podejmowana nie w ramach działalności planowej, która siłą rzeczy może mieć miejsce na przykład w czwartym kwartale 2027 r. Czyli część z tych zagadnień, o których dzisiaj mówimy, rzeczywiście będzie realizowana na przykład w czwartym kwartale 2027 r. Ta działalność doraźna – oczywiście w takim zakresie, w jakim dane zagadnienie jest skrojone dla kontroli doraźnej – może być realizowana szybciej i tak to będziemy czynić.

Stąd też, nie przedłużając – z uwagi na godzinę – oczywiście w razie pytań jesteśmy do państwa dyspozycji, ale w swoim imieniu oraz koleżanek i kolegów bardzo dziękuję, bo było to bardzo wartościowe posiedzenie. Państwa głosy, zwłaszcza krytyczne – za które dziękujemy – weźmiemy pod uwagę. I bardzo proszę raz jeszcze, żebyście państwo posłowie nie poczytywali tych naszych stanowisk jako potwierdzenia czy wykluczenia danego tematu, bo w momencie, kiedy będziemy prezentowali i finalizowali pracę nad projektem planu pracy, zadbamy i będziemy się starali, żeby wytypowane tematy zgłoszone jako propozycje do planu pracy, który będzie rozpatrywany przez Kolegium, po pierwsze, w sposób globalny dotyczyły wszystkich obszarów działalności państwa, żeby tematy były zbalansowane, odpowiadały na bieżące, aktualne wyzwania państwa i problemy w działalności państwa, bo od tego NIK jest i oczywiście będzie. Dziękuję uprzejmie i oczywiście pozostajemy do dyspozycji.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dziedziczak zgłaszał się jeszcze do głosu. Bardzo proszę.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS) – spoza składu Komisji:

Bardzo dziękuję. Ja już bardzo krótko. Ja chcę jednak zasugerować poważny problem w związku z tym, że zdecydowaliśmy – znaczy nie my, ale Sejm zdecydował – układając budżet, że Kancelaria Senatu realizuje zadania władzy wykonawczej, prowadząc politykę polonijną państwa. Mam nadzieję, że prowadzi politykę państwa, a nie rozdaje tylko pieniądze bezrefleksyjnie, na zasadzie bankomatu, ale jednak pieniądze dają narzędzia do prowadzenia całej polityki polonijnej państwa. I no i co to oznacza, że co? Że my nie mamy narzędzi, żeby kontrolować w ogóle wizję polityki państwa? Mamy wyraźne sygnały jako posłowie Komisji Łączności z Polakami za Granicą, na przykład, że instytucje rządowe zajmujące się edukacją polonijną, MSZ, nie wiedzą często wzajemnie, na przykład o dotacjach Kancelarii Senatu i rządu. Podmioty na przykład przepadają w konkursie rządowym, a później nagroda pocieszenia i dostają środki z Kancelarii Senatu. Tu państwo polskie po prostu nie ma pełni narzędzi i to może ten cały mechanizm też warto by było przeanalizować. To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia. Spoglądam na szybko na ustawę o NIK, art. 2 mówi o tym, że NIK może również kontrolować działalność innych jednostek organizacyjnych i tu podpunkt pierwszy – wykonują zadania zlecone lub powierzone przez państwo. No prowadzenie polityki polonijnej... I zależy mi, że nie tylko finansowo, ale w ogóle czy tam jest jakaś... Jak to jest zorganizowane? Czy tam jest jakaś wizja? Jaka jest współpraca z rządem polskim w realizowaniu całej polityki zagranicznej? Wszak polityka polonijna powinna być elementem całej polityki zagranicznej państwa, więc tutaj naprawdę zachęcam i też zwracam się do pana marszałka, do pana przewodniczącego – a może byśmy jednak przyjęli jako Sejm kontrolę Kancelarii Senatu po prostu w tym zakresie, przynajmniej zadań polonijnych? Bo wiem, że ustawa dopuszcza, aby skontrolować całą Kancelarię Senatu, jeśli byłaby taka decyzja całego Sejmu. Więc ja zachęcam, żeby to jednak rozważyć, jeśli byłyby przeszkody prawne do takiej kontroli bez decyzji Sejmu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Dziękuję bardzo. Ja tylko chcę jeszcze raz panu posłowi Dziedziczakowi wyjaśnić, że dla mnie wyjaśnienia NIK, pana prezesa Kozłowskiego i pana dyrektora w tej materii były bardzo zrozumiałe, ale jeśli chce pan wykazać inicjatywę ustawodawczą w zakresie kontrolowania przez Sejm Senatu, może pan ją podjąć. To jest sprawa otwarta, temat otwarty i bardzo proszę, natomiast nie jest to domeną naszej Komisji, żebyśmy tego typu działania podejmowali. Także wie pan, jak wygląda inicjatywa ustawodawcza. Wydaje mi się, że nie było jeszcze takiego przypadku, żeby nawzajem Sejm, Senat, Senat, Sejm kontrolował, ale jesteśmy władzą ustawodawczą, więc do takiej inicjatywy zachęcam.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS) – spoza składu Komisji:

Zgadza się pan najwyraźniej z tym, że doprowadziliśmy do absurdu, że Senat...

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Ja powiem panu tak – izba ustawodawcza prowadzi politykę władzy wykonawczej. Muszę panu powiedzieć, że mam spore doświadczenia parlamentarne i uważam, że wtedy, kiedy środki na Polonię były także w MSZ, też trochę po świecie podróżowałem i pytałem, jak były wydawane i kto je dostawał, i rzadko dostawałem odpowiedź, że ktoś je dostawał, więc też nie pamiętam,

jak ta kontrola była wtedy prowadzona. Ale jeszcze raz mówię – nie dyskutując, nie odbieram panu inicjatywy ustawodawczej. Proszę bardzo, niech pan to rozpocznie.

Panie prezesie, wydaje mi się, że to już wyczerpaliśmy temat.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Króciutko. Kontrola Kancelarii Senatu przez NIK jest możliwa na wniosek Senatu i ten wniosek musi mieć formę uchwały całego Senatu, która nam zleca taką kontrolę, ale jest też możliwa na podstawie art. 4 ust. 2 na zlecenie Sejmu, ale to też wymaga uchwały plenarnego posiedzenia Sejmu, który musi nam taką kontrolę zlecić. Dotąd w historii NIK nigdy takich zleceń nie otrzymaliśmy.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Panie prezesie, tak to rozumiałem i dlatego inicjatywa należy do pana posła.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS) – spoza składu Komisji:

A poprzecie, panie prezesie, panie marszałku?

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Ale nie rozumiem, mówię – to nie jest przedmiotem naszych dzisiejszych wzajemnych ustaleń. Jeśli pan chce budować koalicję ze mną, to oczywiście zapraszam na rozmowę przy kawie i herbacie, bo jak wiemy, Lewica alkoholu w Sejmie zakazała, w związku z tym musimy dostosować się do reguł, które tu panują.

Pani poseł Kulpa zgłosiła wniosek formalny. Czy pani podtrzymuje ten wniosek?

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

W związku z tym przeprowadzę głosowania nad każdą propozycją z osobna, bo ona dotyczy różnych punktów. To jest wniosek formalny w zakresie zmian propozycji NIK i odmówienia podjęcia kontroli w niektórych tematach. Dotyczy to po kolei – pierwsze, Komisji Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych, zagadnienia numer 2 i 3. Proszę przygotować się do głosowania.

Wiceprezes NIK Jacek Kozłowski:

Bardzo przepraszam, ale to z przepisów ustrojowych i Konstytucji wynika, że w taki sposób Komisja nie może zlecić NIK przeprowadzenia żadnej kontroli.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Otóż, panie prezesie, to pytanie po co my tu w ogóle jesteśmy? Jeśli my analizujemy, państwo zgłaszacie propozycje przyjęcia pewnych tematów, odrzucenia pewnych tematów, a my jako Komisja decydujemy o tym, czy się zgadzamy z waszą propozycją, czy się nie zgadzamy.

Poseł Jan Michał Dziedziczak (PiS) – spoza składu Komisji:

Art. 1 mówi, że NIK podlega Sejmowi, kropka.

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Więc ja nie widzę tu żadnego problemu i w mojej ocenie sprzeciw pana prezesa, wobec tego, co ja proponuję, tego procedowania, jest po prostu niezasadny. Pan dyrektor chciał jeszcze coś dodać?

P.o. wicedyrektor departamentu NIK Filip Byczkowski:

Ja tylko może ad vocem, jeśli można, absolutnie – jakby nie starając się wskazywać... Szanowni państwo, będąc przedstawicielem NIK, też byśmy chcieli w pełni zrozumieć istotę również państwa oczekiwania. Szanowni państwo posłowie, jeśli można, dwa zdania tylko od strony formalno-prawnej z mojej strony. Przedmiotem posiedzenia Komisji jest zaopiniowanie propozycji komisji branżowych, które podlegają ewentualnemu późniejszemu przekazaniu przez marszałka Sejmu do NIK sugestii dotyczących planu pracy, i nasze stanowisko jest tylko pomocą dla państwa. Państwo posłowie macie pełną swobodę w zakresie wskazanych sugestii, natomiast pojawiła się kwestia wiążącego zlecenia NIK na gruncie ustawy o NIK – kwestia zlecenia zupełnie czystej...

Przewodniczący poseł Marek Sawicki (PSL-TD):

Otóż nie, panie dyrektorze. Myślę, że zarówno pan prezes, jak i pan nadinterpretują to, co my robimy. My wydajemy opinię i w naszej opinii tematy pani poseł Kulpy, które być może uzyskają aprobatę, jeśli zostaną zapisane, to są elementem opinii, którą dajemy jako Komisja

do Spraw Kontroli Państwowej. I dlatego proszę nie traktować tego, że to jest nasza decyzja i wy musicie to zrobić. To jest nasza opinia.

Bardzo proszę, kto jest za tym, żeby pozytywnie zaopiniować wniosek pani poseł Kulpy dotyczący Komisji Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych – zagadnień numer 2 i 3? Głosujemy. Kto jest za? Kto jest przeciw? Proszę o wyświetlenie wyników. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 5, wstrzymał się 1 poseł. Stwierdzam, że Komisja przyjęła propozycję pani poseł Kulpy.

Komisja Finansów Publicznych – zagadnienie numer 1. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyniku. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 6, nikt się nie wstrzymał. Propozycja nie uzyskała większości.

Propozycja trzecia – Komisja Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Środków Przekazu, zagadnienie numer 2. Proszę o przygotowanie się do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 6, nikt się nie wstrzymał. Propozycja nie uzyskała pozytywnej akceptacji Komisji.

Punkt czwarty – Komisja Łączności z Polakami za Granicą. Przypomnę – TVP Wilno, zagadnienie numer 1. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 6, nikt się nie wstrzymał. Propozycja nie uzyskała akceptacji.

Drugie głosowanie w punkcie czwartym – zagadnienie numer 2 i 3, oczywiście dotyczy Komisji Łączności z Polakami za Granicą, to jest Polonia Camp 2026. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję, proszę o podanie wyników. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 6, nikt się nie wstrzymał. Propozycja także nie uzyskała akceptacji Komisji.

I propozycja piąta – Komisja Spraw Zagranicznych. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyniku. Głosowało 12 posłów. Za – 6. Przeciw – 6, nikt się nie wstrzymał. Propozycja nie uzyskała akceptacji.

Stwierdzam, że z wniosku formalnego przegłosowaliśmy pozytywnie pierwszy punkt, a więc zagadnienia numer 2 i 3 z Komisji Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Dziękuję bardzo.

Zamykam dyskusję i w tej chwili, wobec niezgłoszenia wniosku o nieprzyjęcie opinii dla Prezydium Sejmu, stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię. Dziękuję bardzo.

Dziękuję panu prezesowi Kozłowskiemu i panu dyrektorowi. Wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam posiedzenie Komisji.